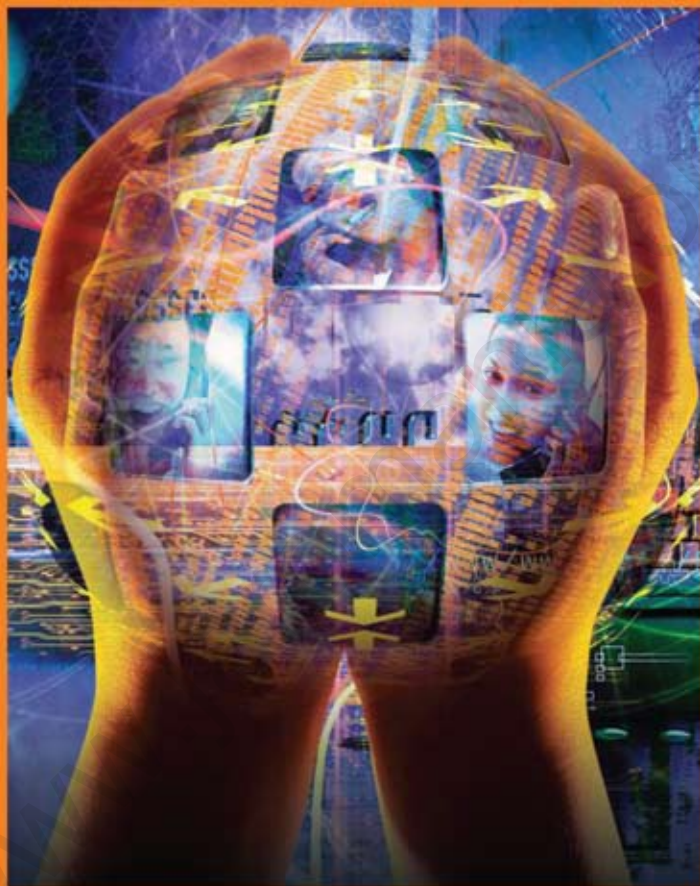

Junior
Achievement

Economia și succesul

Ghidul profesorului și al consultantului

Economia și succesul

Ghidul profesorului și al consultantului

Programele Junior Achievement România sunt implementate în parteneriat cu Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, în baza Protocolului 10184 din 12.05.2003.

Copyright © 2006, 2010 Junior Achievement România, pentru versiunea în limba română

© 2006, 2010, JA Worldwide®. All rights reserved.

Used with permission by JA Worldwide.

Niciun paragraf din această publicație și nicio parte din acest text nu pot fi reproduse sau transmise în nicio altă formă, prin niciun alt mijloc, electronic sau mecanic, incluzând fotocopierea, înregistrarea, păstrarea într-o bază de date sau în alt mod, cu excepția cursurilor desfășurate în cadrul unei sesiuni organizate, parte a programelor JA Worldwide, sau cu permisiunea editorului.

Tipar 2010

ISBN 978-606-92172-7-6

Cuprins

Introducere

Privire de ansamblu	4
Materialele programului	5
Pregătirea pentru curs	7
Reguli de comportament ale consultanților ...	8
Ghid pentru lucrul cu elevii	9
Lista de materiale	10

Planuri de activitate

Oglindă, oglinjoară	11
Tu decizi	18
Alege-ți succesul	22
Păstrează un bilanț propriu	26
Cumpărătorul priceput	31
Asumarea riscului	36
Anexe. Răspunsurile pentru Manualul elevului	40

Anexe

Glosar	46
--------------	----

Privire de ansamblu asupra programului

Programele de gimnaziu sunt dezvoltate punând accentul principal pe conținutul studiilor sociale, iar cel secundar pe dezvoltarea cititului, scrisului și aptitudinilor matematice. Elevii învață concepte de afaceri și economice fundamentale și principii fundamentale din domeniul financiar general. În timpul vizitelor la cursuri, consultanții servesc drept exemple. Printr-o varietate de activități practice, elevii înțeleg mai bine relația dintre ceea ce învață la școală și integrarea lor un succes într-o economie mondială.

Fiecare kit al programului se prezintă într-o mapă ce conține planuri de activitate detaliate. Manualele elevului și materiale adiționale de învățare, care să asigure o experiență de succes elevilor, profesorilor și voluntarilor.

Mulțumim Consultanților și Profesorilor

JA Romania apreciază angajamentul vostru pentru succesul acestui program. Suntem siguri că dumneavoastră și elevii dumneavoastră veți considera manualul programului Economia și Succesul o experiență instructivă, interesantă și plăcută.

Obiectivele manualului Economia și succesul

Economia și Succesul furnizează informații practice despre finanțele personale și despre importanța educației și carierei bazate pe aptitudinile, interesele și valorile elevilor.

Manualul abordează următoarele teme:

- Alegerile și Autocunoșterea
- Luarea deciziilor
- Educația și opțiunile de carieră
- Planificarea bugetului
- Creditul
- Riscul financiar

După participarea la program, elevii vor putea:

- Să își definească aptitudinile, interesele și valorile și să cunoască piața locurilor de muncă pentru a urma o educație, o carieră și a lua decizii în cunoștință de cauză.
- Să folosească cunoștințele de finanțe pentru a-și înțelege nevoile și dorințele, în scopul administrării cu succes a propriei situații financiare, indiferent de venit.

Materialele programului

Fiecare mapă conține materialele de care aveți nevoie pentru a implementa cu succes acest program. Verificați toate materialele. Dacă mapa este incompletă, vă rugăm să contactați biroul JA Romania.

Ghid pentru Profesori și Consultanți Voluntari

Fiecare mapă conține un Ghid Profesori și Consultanți Voluntari. Ghidul este conceput pentru a diminua timpul de pregătire și pentru a maximiza eficiența în derularea activităților.

Lista de materiale

Programul cere ca elevii să folosească diferite materiale, ceea ce implică o muncă suplimentară de organizare a acestora înainte de cursuri. Pentru ajutor, la pagina 10, se găsește o listă cu materiale.

Planuri de activitate

Sunt menite să vă ajute să organizați și să prezentați activitățile.

- **Rezumat** - prezintă pe scurt fiecare activitate pentru consultanți și profesori
- **Obiective** - identifică cunoștințele pe care elevii le vor asimila la fiecare activitate
- **Concepte și abilitați** - identifică subiectele care urmează a fi discutate și aplicate
- **Pregătire** - sfaturi pentru planificarea a fiecărei activități
- **Timp recomandat** - recomandă 45 de minute pentru fiecare activitate
- **Materiale** - lista cu materialele necesare fiecărei activități. Nu sunt furnizate materiale suplimentare
- **Prezentare** - ghidează consultanții în activități și discuții, asigurând o bună prezentare a conținutului. Notele marginale propun strategii de predare alternative, definesc termenii cheie și prezintă conceptele și abilitățile fiecărei activități.
- **Rezumat și verificare** - încurajează voluntarii să consolideze obiectivele înainte de finalul fiecărei activități
- **Planul activității** - permite voluntarilor să personalizeze activitatea în timp ce îndeplinesc obiectivele
- **Metode/Exerciții alternative** - activitățile opționale pe care profesorii și consultanții sunt încurajați să le verifice și să le aplice acolo unde este necesar

Manualul elevului

Mapa programului Economia și Succesul conține câte un *Manual* pentru fiecare elev. Caietele de lucru trebuie date profesorului și ținute în clasă între cursuri.

Mapa programului Economia și Succesul conține pentru fiecare elev în parte câte o etichetă de pus pe masă, pe care să-și scrie numele. Ele trebuie date profesorului și ținute în clasă.

Newsletter pentru acasă

Mapa programului Economia și Succesul conține un *Newsletter* pentru acasă pentru fiecare elev. La sfârșitul primei activități, distribuiți fiecărui elev câte un exemplar, pentru a-l lua acasă și a-l prezenta familiei. Planificați împreună cu profesorul cel mai eficient mod de a distribui exemplarele de Newsletter.

Resurse

Mapa programului Economia și Succesul conține *CD-uri* pentru clasă, pentru a fi folosite la lecție sau luate acasă și prezentate familiei.

Instrucțiunile pentru completarea *Chestionarului online de orientare în Carieră* sunt la pagina 4 a Newsletter-ului pentru acasă. Încurajați elevii să folosească acest instrument pentru a-și evalua aptitudinile, interesele și valorile, și vedeți cum se potrivesc acestea cu preferințele lor pentru diferitele tipuri de cariere.

Diplomă de Participare

Mapa fiecărui elev include o *Diplomă de Participare*, pentru recunoașterea parcurgerii programului. Trebuie să obțineți de la profesor o listă recentă a clasei, pentru a completa Diplomele. Fiți siguri că semnați fiecare Diplomă și că ați scris corect numele fiecărui elev.

Planificați împreună cu profesorul care este cel mai bun mod de a distribui diplomele la sfârșitul programului. Încurajați elevii să le arate familiilor.

Chestionar

Fiecare mapă conține două *Chestionare*, unul pentru consultanți și unul pentru profesori. Acest Formular conține instrucțiuni pentru un chestionar online la www.ja.org.

Fiecare mapă conține un *Pre- și Post-Test*, care va fi copiat de profesor și împărțit clasei înainte de sfârșitul programului. Rezultatele lui trebuie comunicate Biroului JA Romania.

Răspunsuri:

1. a
2. b
3. c
4. b
5. răspunsurile variază
6. c

Materialele profesorului

Mapa profesorului conține un *Ghid pentru Consultanți și Profesori*, *etichete pentru nume*, un *Chestionar*, un *Pre- și Post-Test*. Asigurați-vă că dați aceste materiale profesorului în timpul cursului.

Pregătirea pentru curs

Sfaturi pentru consultant:

Fixați împreună cu profesorul o vizită la clasă, înaintea primei activități cu elevii. Această vizită vă va ajuta să vedeți care sunt scopurile și obiectivele profesorului pentru acest program și să aflați care sunt preferințele și nevoile elevilor. Discutați obiectivele programului cu profesorul și întrebați-l despre activitățile pe care elevii le preferă, aptitudinile lor generale și propuneri pentru desfășurarea orelor.

Observarea elevilor

Când vizitați clasa, amintiți-vă cum erați în gimnaziu sau liceu. Care erau preferințele dumneavoastră? Care erau preocupările dumneavoastră? Ce părere aveți despre dumneavoastră? Ce părere aveți despre adulți? Cum erau prietenii dumneavoastră? Care erau profesorii dumneavoastră preferați? De ce? În ce fel vă asemănați cu prietenii dumneavoastră? Prin ce vă deosebeați?

Este adevărat că lucrurile s-au schimbat de când erați elev. Elevii s-au schimbat, de asemenea, dar nu atât de mult cum ați crede! Dacă vă gândiți un moment la întrebările din paragraful precedent, sunteți gata să-i înțelegeți pe mulți dintre elevii dumneavoastră din clasă.

În timp ce vizitați sala de clasă, fiți atent la următoarele aspecte:

- Câți elevi sunt în clasă? Știind acest lucru, veți putea să împărțiți clasa în echipe, pentru diferite activități.
- Cum încurajează profesorul participarea disciplinată? De exemplu, elevii ridică mâna pentru a întreba ceva? Cum tratează profesorul întrebările?
- Cum procedează profesorul pentru a-l ajuta pe fiecare elev să se simtă important și în largul său? Ați proceda diferit în vreo situație?
- Există un ceas de perete în sala de clasă? Este nevoie să aduceți unul?
- Unde puteți afișa un poster? Aveți nevoie de cuie pentru afișare? Profesorul preferă ca posterele să fie afișate într-un loc anume?
- Cum este aranjată sala de clasă? Este necesar să mutați mese sau scaune pentru vreo parte a prezentării?
- Vă veți putea baza pe ajutorul profesorului? Sesizați vreo posibilă problemă în legătură cu prezentarea sau cu clasa? Discutați observațiile cu profesorul.

Cel mai izbitor aspect întâlnit la clasă va fi marea varietate de aptitudini, nivele de maturitate și preferințe ale elevilor. De fapt, veți descoperi repede că elevii au nevoi sociale, personale și teoretice unice. Adresați-vă lor cu sinceritate și respect. Învățați numele elevilor și felicitați-i pentru a-i încu-

raja să participe la oră. Dacă se poate, dați premii, cum ar fi obiecte cu logo-ul organizației dumneavoastră. În final faceți legătura între activitățile pe care le faceți și nevoile prezente și viitoare ale elevilor - personalizați totul!

Întâlnirea cu profesorul

Deși aveți responsabilitatea principală în prezentarea programului, profesorul are un rol decisiv în succesul său. Împreună cu profesorul explorați ansamblul și obiectivele fiecărei activități. Stabiliți cea mai bună metodă de prezentare a activităților în clasă.

Cereți profesorului:

- Să stea în sala de clasă întotdeauna în timpul prezentării dumneavoastră, pentru a ajuta și disciplina elevii dacă este cazul
- Să vă descrie preferințele și aptitudinile elevilor
- Să ajute în orice fel elevii cu nevoi speciale
- Să încurajeze feedback-ul, pentru o comunicare eficientă cu clasa
- Să definească conceptele noi, sau să le reia pe cele predate, pentru a pregăti elevii pentru vizitele dumneavoastră.

Normele de comportament pentru consultanți

Aceste norme sunt create pentru a-i ajuta pe consultanți să înțeleagă modul de comportament care este așteptat de la ei în clasă, și vor fi transmise voluntarilor verbal și în scris de către echipa JA.

Consultanții nu trebuie:

- Să aibă un comportament inadecvat - în interiorul sau în afara sălii de clasă - față de orice elev din clasa JA, inclusiv față de elevii de 18 ani sau mai mult.
- Să intre în contact cu elevii - în interiorul sau în afara sălii de clasă - dacă nu este prezent profesorul elevului, un alt cadru didactic, sau dacă părintele/supraveghetorul elevului nu este prezent sau nu este înștiințat în legătură cu acest lucru. Acest contact necesită, de asemenea, avertizarea prealabilă și consimțământul echipei JA. (Sunt considerate excepții activitățile de rutină sau interviurile pentru slujbe, luate elevilor de 15 ani sau mai mult, care au loc în cadrul normal al desfășurării activității și în timpul programului obișnuit de lucru).

Orice abatere sau încălcare a acestor norme va avea ca urmare suspendarea imediată din calitatea de consultant JA. Dacă o investigație efectuată de autoritățile în drept semnaleză producerea unei astfel de încălcări, acest lucru va determina destituirea imediată și permanentă din calitatea de consultant JA.

Consultanților li se cere să semneze și să respecte normele de comportament JA. Dacă nu ați semnat un Formular al normelor de comportament pentru consultanți, vă rugăm să contactați Biroul JA România înainte de efectuarea primei ore de curs.

Ghid pentru lucrul cu elevii

Sfaturi Generale

- Aflați care este politica școlii cu privire la vizitatori.
- Cereți sfatul profesorului; respectați autoritatea și experiența profesorului la clasă.
- Lăsați profesorul să se ocupe de disciplinarea elevilor.
- În cazul oricărei interacțiuni cu elevii trebuie să fie prezent profesorul, alt cadru didactic sau părintele/supraveghetorul elevului.

Prima Impresie

- Sosiți devreme, dar nu întrerupeți clasa dacă este în timpul orei de curs.
- Purtați îmbrăcăminte business; arătați ca un „expert“.
- Salutați elevii într-o manieră prietenoasă, dar totuși profesională, în momentul sosirii în clasă.
- Zâmbiți, dați mâna (dacă este cazul) și mențineți contactul vizual.
- Recomandați-vă și întrebați fiecare elev cum se numește. Nu uitați, etichetele pentru nume vă sunt puse la dispoziție pentru a vă ajuta să învățați numele elevilor.
- Fiți voi înșivă. Vorbiți despre aspirațiile dumneavoastră din tinerețe, despre slujba actuală și despre cum ați obținut-o.
- La începutul orei, comunicați-le elevilor ce comportament așteptați din partea lor (de exemplu, să ridice mâna înainte de a vorbi). Întăriți acest lucru prin recunoașterea exemplelor de comportament adecvat.
- Aflați care sunt elevii care cunosc deja un concept sau un subiect anume. Cu ce cunoștințe și experiențe pot participa la clasă?

Strategii de predare

Deși profesorul este responsabil pentru instruirea și disciplinarea clasei, următoarele sugestii vă pot ajuta în lucrul cu elevii:

- Alcătuiți-vă prezentarea astfel încât să corespundă nevoilor profesorului și elevilor. Folosiți un limbaj, exemple și analogii pe înțelesul elevilor, dar nu fiți excesiv de familiar. Evitați folosirea oricăror stereotipuri legate de sex, rasă sau etnie.
- Discutați cu profesorul despre cea mai bună modalitate de a lucra cu elevii cu nevoi speciale, cu cei care au cunoștințe limitate, sau cei care au dificultăți de citire.
- Limitați timpul de lectură la maxim 5-10 minute; lectura are, de regulă, cea mai scăzută eficiență dintre toate strategiile de învățare.
- Definiți și scrieți pe tablă punctele principale sau cuvintele-cheie. Lăsați termenii pe tablă, pentru a-i reaminti elevilor.
- Așteptați cel puțin 5-10 secunde pentru a primi răspunsul din partea elevului pe care l-ați numit. Folosiți cât mai multe întrebări de tip deschis. De exemplu: „Poți să-mi dai un exemplu de ...?”
- Nu răspundeți singuri la propriile dumneavoastră întrebări și evitați criticarea sau respingerea răspunsurilor greșite din partea elevilor.
- Când sunt necesare aptitudini speciale, ca de pildă cele de calcul matematic, oferiți un exemplu sau o demonstrație a procedurii înainte de a le cere elevilor să rezolve o problemă.
- Verificați frecvent dacă elevii au înțeles, punându-le întrebări relevante.

Desfășurarea orei

- Vorbiți cu voce joasă, lucru ce va determina elevii să fie liniștiți și să asculte cu atenție. Nu mai vorbiți atunci când elevii încep să fie gălăgioși și neatenți; de regulă, se calmează repede.
- Cereți profesorului sugestii pentru alcătuirea echipelor de elevi. În cadrul perechilor se cere ca ambii elevi să participe. Grupele de trei sau mai mulți elevi trebuie să aibă experiența lucrului în echipă.
- Realizați o prezentare generală înainte de împărțirea clasei în echipe.
- Atribuiți roluri în echipă. De obicei, este foarte eficient să cereți elevilor să numere, începând de la 1, și să-și țină minte numărul. Folosiți numerele în atribuirea de roluri. La sfârșitul unei activități cereți elevilor din diferite grupuri, care au un anumit număr, să raporteze activitatea grupului din care fac parte.
- Economisiți timp prin folosirea aceluiași echipe la fiecare oră. Totuși, uneori poate deveni necesară schimbarea componenței

grupului. Cereți profesorului să asiste la atribuirea sarcinilor de lucru. Plimbați-vă printre grupuri pentru a răspunde întrebărilor și pentru a-i ajuta pe elevi să-și îndeplinească sarcinile. Încurajați elevii să se ajute între ei.

- Faceți diferența între învățarea activă și implicarea autentică și comportamentul neatent. O clasă liniștită nu este întotdeauna bună, după cum nici o clasă gălăgioasă nu este în mod necesar rea. Discuțiile riguroase sau simulările active sunt adesea buni indicatori ai faptului că elevii învață.

Listă de materiale

Obiect	Nr. bucăți
Ghidul pentru profesori și consultanți	1
Manualul elevului	25
Pre- și Post-Test	1
Joc Alege-ți succesul	3
Carduri de joc Alege-ți succesul	3
Setul "Fă o alegere"	3
Set carduri Cumpărătorul Priceput	3
Carduri Asumarea Riscului	3
Poster Lumea Muncii	1
CD	1
Newsletter pentru acasă	25
Diplome	25

Planuri de activitate

Activitatea 1

Oglindă, Oglinjoară...

Rezumat

Elevii fac alegeri pentru a înțelege conceptul de autocunoaștere - abilitățile, interesele și valorile lor - și structura pieței locurilor de muncă în funcție de educația și cariera și alte opțiuni de viață.

Obiective

Elevii vor fi capabili:

- Să explice autocunoașterea.
- Să identifice profesiile de interes și cum sunt clasificate acestea în lumea muncii.

Pregătire

Mapa dumneavoastră conține un *Test Pre- și Post-Program*. Răspunsurile sunt la pagina 7 în acest Ghid.

Dacă sunteți consultant, vorbiți cu profesorul când ar fi mai potrivit să administrați testul: înainte de sosirea dumneavoastră sau la finalizarea programului. Împărtășiți rezultatele cu membrii echipei JA Romania, care vor folosi aceste informații pentru îmbunătățirea calității programului.

Treceți în revistă activitatea și lista cu materiale. S-ar putea să doriți să luați la clasă numai materialele necesare pentru o anumită activitate.

Treceți în revistă "Autocunoașterea" și "Lumea muncii" și fiți pregătit să vorbiți despre cum combinațiile între categoriile din lumea muncii (Oameni, Date, Lucruri și Idei) îi pot ajuta pe elevi să se înțeleagă pe ei înșiși mai bine. Fiți pregătit să dați elevilor exemple pornind de la hobby-urile dumneavoastră și cariera pe care o aveți.

Instrucțiunile de completare a *Chestionarului online de Orientare în Carieră* sunt la pagina 4 a *Newsletter*-ului pentru acasă. Încurajați elevii să folosească acest instrument pentru a-și evalua aptitudinile, interesele și valorile, și pentru a vedea cum acestea corespund posibilelor tipuri de cariere.

Puteți folosi la clasă *CD-ul* programului *Economia și Succesul* și/sau *Chestionarul online de Orientare în Carieră* înainte de a da elevilor să ia

Concepte

Auto-cunoaștere
Lumea Muncii

Abilități

Comunicare orală
și scrisă
Autoevaluare

Sugestii de predare

Scrieți pe tablă cuvintele-cheie, sau îndrumați elevii să folosească Glosarul de la sfârșitul manualului.

Exerciții Alternative

Exercițiile alternative sunt puse la dispoziție pentru cazul în care v-ar plăcea să petreceți timp suplimentar la clasă. Profesorul ar putea să prezinte el însuși exercițiile alternative.

Notă:

Pagina 7 din Manual conține o rubrică aflată la dispoziția elevilor pentru a nota ceea ce cred despre educație, carieră și finanțe personale. Această activitate de însemnare în jurnal poate fi folosită ca exercițiu alternativ.

acasă CD-ul și *Newsletter*-ul. Vorbiți cu profesorul înainte de a distribui aceste materiale.

Timp recomandat

Această activitate durează, în mod obișnuit, 45 de minute.

Materiale

- 1 poster Lumea Muncii
- 25 manuale pentru elevi
- 25 etichete pentru nume (nu sunt introduse în mapă)
- 1 CD Planifică-ți Viitorul
- 25 newsletter-e pentru acasă
- 25 de creioane sau pixuri (nu sunt incluse în mapă)

Prezentare

Introducere

Pentru consultanți: Salutați elevii. Recomandați-vă și faceți o scurtă descriere a locului de muncă și a pregătirii dumneavoastră.

Explicați-le rolul dumneavoastră de consultant voluntar din mediul de afaceri prin intermediul JA. JA caută nu numai să educe și să încurajeze tinerii să valorifice libera inițiativă, afacerile și economia, dar totodată caută să aducă îmbunătățiri calității vieții lor.

Oferiți elevilor o scurtă trecere în revistă asupra programului *Economia și Succesul*. Explicați-le că veți veni de șase ori în vizită pentru a le prezenta acest program, conceput pentru a-i ajuta să înțeleagă importanța educației, opțiunilor profesionale și managementul financiar.

Spuneți elevilor că autocunoașterea este importantă pe măsură ce înainteză în viață și fac alegeri legate de educația și cariera lor. Definiți autocunoașterea ca desemnând acele calități speciale pe care fiecare persoană le are, incluzând aptitudinile, interesele și valorile lor.

Scrieți pe tablă acești termeni și definițiile lor.

Activitate

Distribuiți caietele de lucru ale elevilor și etichetele pentru nume. Cereți elevilor să-și noteze pe ambele, numele.

Explicați elevilor că, pe măsura ce vor face alegeri vor începe să se cunoască. La început, ei vor face alegeri ușoare. Mai târziu, ei vor face alegeri din ce în ce mai complexe în legătură cu aptitudinile, interesele și valorile lor.

Tu alegi

Oferiți 2 variante în legatură cu un subiect și cereți elevilor să aleagă una dintre ele. Repartizați-i în acea parte a încăperii care corespunde alegerii lor. După ce elevii decid, întrebați-i pe câțiva dintre ei de ce au ales astfel.

Prima alegere: „Chupa-Chups“ la stânga și „Sugus“ la dreapta. Tu alegi!

A doua alegere: Comediile la stânga și filmele de acțiune la dreapta. Tu alegi!

A treia alegere: Iubitorii de câini la stânga și iubitorii de pisici la dreapta. Tu alegi!

A patra alegere: „Pizza Hut“ la stânga și „McDonald's“ la dreapta. Tu alegi!

A cincea alegere: Fanii fotbalului la stânga și fanii baschetului la dreapta. Tu alegi!

Spuneți elevilor că zilnic sunt nevoiți să facă alegeri, unele grele, altele simple. Pe măsură ce înaintează în vârstă, vor face alegeri cu privire la educație, carieră și viață. Explicați-le că este important să facă alegeri în cunoștință de cauză.

**Timp pentru
introducere**
10 minute

Cuvinte-cheie:
Libera inițiativă:
ideea conform
căreia oamenii
pot investi bani
într-o afacere,
încercând să
obțină un profit.

Autocunoaștere:
calitățile speciale
pe care fiecare
persoană le are,
incluzând aptitu-
dinile, interesele
și valorile ei.

**Timp pentru
activitate**
30 de minute

(Tu Alegi:
5 minute;
Autocunoaștere:
10 minute;
Lumea Muncii:
15 minute).

**Sugestii de
predare**

Este important să
începeți progra-
mul cu o activi-
tate care să fie
antrenantă pentru
elevi. Prin
mutarea elevilor
în clasă, încura-
jați implicarea.

Autocunoaștere

Cereți elevilor să deschidă Manualul la pagina 6 și să studieze triunghiul reprezentând autocunoașterea. Desenați un triunghi mare pe tablă. Spuneți elevilor că acest triunghi va reprezenta autocunoașterea.

În partea din stânga-jos a triunghiului scrieți: aptitudini. Definiți termenul „aptitudini” ca reprezentând talentul sau abilitățile unei persoane, și notați aceste definiții pe tablă. Pe scurt, toți oamenii au anumite aptitudini și talente. Multe aptitudini se învață în școală și sunt folosite mai târziu, în viață. Acesta este unul dintre motivele pentru care educația este atât de importantă - este șansa de a deprinde noi aptitudini, care vor fi folosite de-a lungul întregii vieți.

Cereți unui elev să împărtășească celorlalți una sau două dintre aptitudinile sale.

În colțul din dreapta-jos al triunghiului scrieți: interese. Definiți termenul „interese” ca reprezentând acele activități preferate sau hobby-uri ale oamenilor. Notați această definiție pe tablă.

Cereți câtorva elevi să împărtășească celorlalți unul sau două dintre interesele lor.

Explicați elevilor că unele dintre interesele lor ar putea să coincidă cu propriile aptitudini, ceea ce înseamnă că sunt pricepuți la ceea ce le place să facă.

În partea de sus a triunghiului scrieți: valori. Definiți termenul „valori“ ca reprezentând sistemul de credințe și idealuri al unei persoane. Notați această definiție pe tablă. Dați elevilor câteva dintre exemplele de valori scrise mai jos, sau descrieți câteva dintre propriile dumneavoastră valori.

Interesul pentru ceilalți	Cinstea	Statornicia
Hotărârea	Integritatea	Altruismul
Corectitudinea	Loialitatea	Toleranța
Bunătațea	Perseverența	Încrederea

Explicați-le elevilor că oamenii sunt diferiți și au sisteme de valori diferite. Valorile oamenilor pot varia, dar este important ca fiecare să decidă care sunt valorile după care se ghidează.

Cereți câtorva elevi să împărtășească una sau două dintre valorile personale.

Cereți elevilor să completeze pagina 6 din *Manual*, să-și evalueze propriile aptitudini, interese și valori. Amintiți elevilor că, atunci când decid ce aptitudini să-și dezvolte, ce interese au, ce valori sunt importante pentru ei, fac niște alegeri importante pentru viața lor.

Lumea Muncii

Arătați posterul *Lumea Muncii*. O copie a posterului apare și în *Manualul elevului*, la pagina 7. Explicați elevilor că lumea muncii este o clasificare a tuturor locurilor de muncă în una sau mai multe dintre cele patru categorii: Oameni, Date, Lucruri și Idei. Spuneți elevilor că o bună modalitate de a alege o profesie care să-i satisfacă este aceea de a descoperi profesiile care se potrivesc cel mai bine cu aptitudinile, interesele și valorile lor.

Povestiți elevilor despre locul de muncă ideal pentru dumneavoastră. Dacă în prezent aveți acest loc de muncă, vorbiți despre el cu elevii. Vorbiți despre îndatoririle fundamentale și despre Oamenii, Datele, Lucrurile și Ideile pe care locul de muncă ideal le implică pentru dumneavoastră:

- **Oameni** - Ajutorare, informare, servicii, vânzare, convingere sau îndrumarea oamenilor.
- **Date** - Înregistrare, verificare sau organizare a faptelor, numerelor sau proceselor unei afaceri.
- **Lucruri** - Construirea sau repararea de mașini, lucrul cu animale sau plante, prepararea de produse alimentare.
- **Idei** - Descoperire sau creare de noi cunoștințe sau posedarea unor capacități superioare de înțelegere.

Cereți elevilor să deschidă *Manualul* la pagina 7, să noteze care ar fi primele trei opțiuni de carieră, și să marcheze categoria/categoriile corespunzătoare acestor locuri de muncă.

Sugestii de predare

La sfârșitul acestui Ghid, la pagina 54, și la sfârșitul caietului de lucru al elevului, la pagina 23 se regăsește un Glosar cu cuvinte-cheie.

Cuvinte-cheie

Interese: Activitățile preferate sau hobby-urile unei persoane.

Aptitudini: Talentul sau abilitățile unei persoane.

Valori: Credințele sau idealurile unei persoane.

Sugestii de predare

Webbing-ul este o tehnică minunată pentru realizarea brainstorming-ului la clasă. Scrieți un cuvânt-cheie (aptitudini, interese, valori) în mijlocul tablei. Cereți elevilor să vă dea exemple pentru fiecare dintre termeni, și notați-le pe tablă. Trasați linii pentru a uni exemplele cu cuvintele-cheie.

Cuvinte-cheie

Lumea muncii:

Clasificarea tuturor locurilor de muncă în una sau mai multe din următoarele categorii: Oameni, Date, Lucruri și Idei.

Sugestii de predare

Dacă aveți competențe la dispoziție, puteți lua în considerare opțiunea de a da elevilor posibilitatea vizionării CD-ului la clasă.

Este bine să scrieți pe tablă sarcinile de lucru ale echipei. Ajutându-i pe elevi să înțeleagă așteptările de lucru în echipă, veți avea ca rezultat o mai bună concentrare asupra sarcinilor. Plimbați-vă printre grupuri și reamintiți-le din când în când cât timp mai au la dispoziție. Acest lucru va contribui la o mai bună concentrare asupra sarcinilor.

Cereți câtorva elevi să împărtășească opțiunile lor de carieră și să explice de ce cred că opțiunea lor corespunde unei/unor anumite categorii.

Dacă sunteți consultant, cereți profesorului să vă ajute la împărțirea elevilor în echipe (de câte 2-3 elevi). După ce elevii s-au așezat, descrieți sarcinile de lucru pe care echipa le are de efectuat.

Explicați elevilor că fiecare dintre ei trebuie să îndeplinească sarcinile de lucru specifice cât mai bine, pentru a asigura succesul. Comunicați-le următoarele așteptări:

- Elevii dintr-un grup vor lucra împreună în orice situație.
- Fiecare elev participă și își împărtășește cunoștințele.
- Fiecare elev ascultă cu atenție și este respectuos față de ceilalți.

Cereți elevilor din fiecare echipă să comunice celorlalți care este locul ideal de muncă și cărei/căror categorii îi corespunde. Cereți-le să arate clasei unde se încadrează locul de muncă respectiv pe Posterul *Lumea Muncii*. Dacă un elev nu este de acord cu această încadrare, cereți-i să explice de ce crede acest lucru. Multe dintre locurile de muncă de pe Poster pot fi încadrate și în alt loc, în funcție de responsabilitățile fundamentale ale unui individ în cadrul unei organizații. Acceptați toate răspunsurile.

Cereți elevilor să explice modul în care aptitudinile, interesele și valorile lor se potrivesc locului de muncă ideal. De exemplu, dacă interesul unui elev corespunde cu a petrece cât mai mult timp în compania prietenilor, locul de muncă ideal pentru el ar putea să fie cel care implică lucrul cu oamenii.

Amintiți elevilor că mai au încă mult timp la dispoziție pentru a analiza care le sunt opțiunile înainte de a avea primul loc de muncă stabil. De asemenea, spuneți-le că prin faptul că se gândesc la aceste opțiuni și că ascultă răspunsurile celorlalți, toată lumea are de câștigat aflând informații despre sine care sunt foarte importante.

Dacă timpul vă permite, puneți elevilor următoarele întrebări:

- De ce este important să ne gândim la viitor?
- Ce aspect al autocunoașterii este cel mai important în alegerea unei profesii? De ce?
- Ce aspect al autocunoașterii are cel mai mare impact asupra performanțelor școlare? De ce?
- Ce aspect al autocunoașterii are cel mai mare impact asupra performanțelor profesionale? De ce?

Rezumat și Recapitulare

Recapitulați pe scurt cuvintele-cheie menționate în timpul acestei ore și conceptele folosite.

Subliniați relația dintre autocunoaștere și lumea muncii. Observați că profesiile din lumea muncii și preferințele personale ale oamenilor sunt, de regulă, combinații ale categoriilor: Oameni, Date, Lucruri și Idei.

La pagina 8 din caietul de lucru al elevului se găsește un instrument de evaluare intitulat Scurtă Verificare, care permite elevilor să treacă rapid în revistă cunoștințele acumulate. Dacă timpul vă permite, cereți elevilor să completeze acest exercițiu, prin definirea - cu propriile cuvinte - a aptitudinilor, intereselor și valorilor.

Distribuiți *Newsletter-ul* pentru acasă. Cereți elevilor să arate aceste materiale și părinților sau tutorilor lor.

CD-ul conține o simulare, care le permite elevilor să ia decizii cu privire la educație și la modul de viață și apoi să descopere consecințele.

Instrucțiunile de completare al *Chestionarului online* de orientare în Carieră se găsesc la pagina 4 a Newsletter-ului pentru acasă. Încurajați elevii să folosească acest instrument pentru a-și evalua aptitudinile, interesele și valorile, și pentru a afla cum acestea se potrivesc preferințelor pentru anumite profesii.

Multumiți elevilor pentru participare. Spuneți-le că la ora următoare veți vorbi despre cum să faci o alegere bună printr-un proces de luare a deciziilor.

Strângeți caietele de lucru ale elevilor și etichetele pentru nume și dați-le spre păstrare profesorului, pentru a fi folosite în activitățile următoare.

Rezumat activitate

Introducere

- Recomandați-vă elevilor și descrieți-le pregătirea dumneavoastră.
- Prezentați, pe scurt, programul *Economia și Succesul*.
- Introduceți conceptul de auto-cunoaștere.

Activitate

- Distribuiți elevilor manualele ale și etichetele pentru nume.
- Realizați activitatea „*Tu Alegi*”.
- Realizați discuția despre autocunoaștere.
- Realizați discuția despre lumea muncii.

Rezumat și Recapitulare

- Recapitulați cuvintele-cheie și ideile discutate în timpul acestei activități.

**Temporizat
pentru rezu-
mat și recap-
itulare:**

5 minute

Scurtă Verificare

Acest instrument permite elevilor să treacă în revistă rapid cunoștințele acumulate.

Cereți elevilor să completeze acest exercițiu prin definirea - cu propriile cuvinte - a aptitudinilor, intereselor și valorilor. Răspunsurile vor varia.

- Distribuți Newsletter-ul pentru acasă și CD-ul programului *Economia și Succesul*.
Descrieți conținutul CD-ului și subliniați codurile de acces pentru Chestionarul online de orientare în carieră, care se găsesc la pagina 4 a *Newsletter-ului* pentru acasă.
- Dacă timpul vă permite, completați împreună cu elevii rubrica *Scurtă Verificare*.

Exerciții Alternative. Oportunități suplimentare de învățare

Exercițiile Alternative sunt furnizate profesorilor sau voluntarilor pentru a le folosi în măsura în care timpul le-o permite. Exercițiile susțin aptitudinile și conceptele fiecărei activități.

Varianta 1

Cereți elevilor să-și noteze propriile aspirații legate de educație, profesie și finanțele personale la pagina 5 a manualului.

Varianta 2

Selectați rubrica de oferte de muncă dintr-un ziar/revistă, cu o varietate mare de clasificări a ofertelor. Extrageți de aici o selecție cât mai diversificată de anunțuri de locuri de muncă, care să conțină sarcini pentru categoriile: Oameni, Date, Lucruri și Idei. Asigurați-vă că aveți pentru fiecare elev cel puțin câte două anunțuri diferite de locuri de muncă.

În timp ce explicați elevilor că există o multitudine de oferte de muncă, arătați-le o pagină a rubricii de oferte de angajare din ziar. Distribuți câte un anunț fiecărui elev.

Separati clasa în echipe de câte 2-3 elevi. În cadrul fiecărei echipe, cereți elevilor să spună ce anunțuri cu oferte de muncă au primit. Explicați căreia dintre cele patru categorii îi corespunde fiecare ofertă, și întrebați elevii dacă ar dori să schimbe anunțul lor cu un altul. Alocați 10-12 minute acestei activități. După ce toți elevii au avut posibilitatea de a schimba informații legate de anunțurile lor cu oferte de muncă, cereți elevilor să ridice mâna în cazul în care doresc să facă schimb.

Invitați toți elevii care vor să facă schimb de anunțuri să vină în fața clasei. Oferiți-le două opțiuni.

Pot alege la întâmplare o ofertă de muncă din cele rămase nedistribuite și se pot întoarce la grupul lor inițial, sau pot să se alătore unui alt grup și să afle dacă este cineva doritor să efectueze schimbul de anunțuri.

Lăsați 5 minute la dispoziție elevilor care vor să se alătore altui grup pentru a face schimbul. Apoi, cereți-le să se întoarcă și să revadă anunțul, pentru a stabili dacă vor avea de lucru mai mult cu Oameni, cu Date, cu Lucruri sau cu Idei. Citiți cu voce tare explicațiile despre aceste patru cate-

gorii și atrageți-le atenția că aceste explicații pot fi găsite și pe Posterul *Lumea Muncii* sau la pagina 7 a *Manualului*.

După aceasta, cereți să se ridice în picioare elevii ale căror locuri de muncă implică într-o măsură mai mare lucrul cu Oamenii. Numărați elevii și notați acest număr pe tablă, sub titlul Oameni. Repetați procedeul și în cazul celorlalte trei categorii.

Cereți elevilor să împărtășească ce au învățat ei în legătură cu căutarea unui loc de muncă. După ce-i lăsați să comenteze câteva minute, amintiți elevilor să apeleze la autocunoaștere atunci când trebuie să ia decizii.

Varianta 3

Dacă elevii au la dispoziție computere, puteți folosi *CD-ul* programului *Economia și Succesul* la clasă. Acesta conține o simulare, care le permite elevilor să ia decizii în legătură cu educația și modul de viață, și să descopere care sunt consecințele.

Varianta 4

Cereți elevilor să caute informații despre profesiile care îi interesează. Dacă aveți acces la Internet, cereți elevilor să caute pe loc informații legate de alegerile pe care le-au făcut și să realizeze comparații între sarcinile corespunzătoare profesiei alese și propriile aptitudini, interese și valori.

Varianta 5

Cereți elevilor să conceapă scrisori de intenție sau întrebări de interviu pentru locul de muncă ideal, cu referiri la aptitudinile, interesele și valorile proprii potrivite acestui loc de muncă.

Concepte

Procesul decizional
Lumea muncii
Autocunoaștere

Abilități

Gândire critică
Comunicare verbală și scrisă
Calcul matematic
Sugestii de predare

Sfaturi de predare:

Scrieți cuvintele-cheie pe tablă, sau îndrumați elevii să folosească
Glosarul de la finalul manualului.

Activitatea 2

Tu Decizi

Rezumat

Elevii învață care sunt pașii în procesul decizional, un proces necesar atunci când ai de luat o decizie importantă. Ei vor juca *Alege-ți Succesul*, joc în care luarea unei decizii bune este aplicată la educație și la opțiunile profesionale.

Obiective

Elevii vor fi capabili:

- Să identifice și să explice când este necesară folosirea procesului decizional.
- Să aplice acest proces în cazul educației și al opțiunilor profesionale.

Pregătire

Treceți în revistă activitatea și lista cu necesarul de materiale. Familiarizați-vă cu pașii de urmat în procesul decizional.

Fiți pregătit să oferiți un exemplu de decizie luată în urma acestui proces, pe care l-ați parcurs în perioada în care dumneavoastră erați elev (ca, de exemplu, opțiunea de a studia într-o anumită clasă sau într-o anumită școală) sau de-a lungul carierei dumneavoastră (ca de pildă, acceptarea unei oferte de muncă).

Pentru a evita confuziile cu privire la reguli, treceți în revistă și chiar jucați *Alege-ți Succesul* înainte de a-l prezenta clasei.

Fiecare echipă de elevi va avea nevoie de câte un set de cărți de joc *Alege-ți Succesul*. Pentru a economisi timp, alegeți cărțile de joc înainte de a face prezentarea, dar nu le amestecați.

Timp recomandat

În mod obișnuit, această activitate necesită 45 de minute.

Materiale

- 25 de manuale pentru elevi
- 3 planșe de joc *Alege-ți Succesul*
- 3 seturi de cărđuri de joc *Alege-ți Succesul*
- 3 zaruri (nu sunt incluse în mapă)

- 6 piese de joc (pot fi orice fel de figurină: pioni de șah de exemplu; nu sunt incluse în mapă)
- 25 de creioane sau pixuri (care nu sunt incluse în mapă)
- 25 de calculatoare (opționale, de asemenea nu sunt incluse în mapă)

Prezentare Introducere

Salutați elevii. Amintiți-le că la ora precedentă ați discutat despre alegeri, autocunoaștere (aptitudini, interese și valori), și despre cele patru categorii din lumea muncii (Oameni, Date, Lucruri și Idei). Întrebați elevii dacă au completat *Chestionarul Online de Orientare în Carieră*, descris la pagina 4 a *Newsletter-ului* pentru acasă. Cereți câtorva elevi să facă un rezumat al rezultatelor lor.

Spuneți elevilor că astăzi își vor pune în practică aptitudinile legate de luarea deciziilor. Definiți procesul decizional ca fiind acțiunea de luare a unei hotărâri. Scrieți pe tablă conceptul și definiția lui.

Spuneți elevilor că ar trebui să apeleze la autocunoaștere (aptitudini, interese și valori) atunci când au de luat decizii importante.

Explicați-le că alegerile pe care le fac oamenii în decursul vieții lor pot avea consecințe pozitive sau negative. Definiți termenul „consecințe” ca fiind rezultatul deciziilor.

Spuneți elevilor că fiecare dintre ei va avea de luat decizii importante în legătură cu nivelul de educație sau de pregătire pe care-l vor urma după liceu. Fiecare va avea de luat decizii referitoare la locul de muncă pentru care vor opta după absolvire. Explicați-le că, de regulă, angajații care au mai multă educație au venituri mai mari decât aceia cu un nivel de educație mai scăzut. Totuși, profesia se alege și după alte criterii în afară de bani. Cel mai adesea oamenii își aleg ocupațiile care corespund cel mai bine propriilor aptitudini, interese și valori.

Cereți câtorva elevi să împărtășească celorlalți experiența recentă legată de luarea unor decizii care au avut consecințe importante. Întrebați-i pe acești elevi cum au luat deciziile respective.

Spuneți elevilor că deciziile importante se iau în urma unor procese specifice. Distribuți caietele de lucru ale elevilor și etichetele pentru nume. Cereți elevilor să deschidă manualele la pagina 6 și să citească pașii care trebuie efectuați în procesul decizional.

**Timp pentru
introducere**
10 minute

Cuvinte-cheie:
Consecințe:
rezultatul luării unei decizii; o concluzie logică.
Luarea unei decizii:
procedul prin care cineva alege o anumită variantă.

Sugestii de predare

Notați pe tablă sarcinile de lucru. Ajutându-i pe elevi să înțeleagă așteptările de lucru în echipă, îi veți ajuta să se concentreze mai bine asupra obiectivelor.

Plimbați-vă printre grupurile de elevi și amintiți-le din când în când timpul pe care îl mai au la dispoziție. Acest lucru îi va ajuta să se concentreze mai bine asupra obiectivelor.

Procesul decizional

1. Definiți decizia care trebuie luată.
2. Propuneți mai multe soluții posibile.
3. Evaluați soluțiile date.
4. Alegeți cea mai bună variantă.
5. Faceți un plan și apoi acționați.
6. Recapitulați și evaluați rezultatele.

Spuneți-le elevilor despre o alegere pe care ați făcut-o în urma unui proces de luare a deciziilor. Cereți câtorva elevi să descrie situații trecute sau viitoare, în care ar putea fi implicat procesul decizional.

Activitatea

Dacă sunteți consultant, cereți profesorului să vă ajute la împărțirea elevilor în 3 echipe. După ce elevii s-au așezat, descrieți sarcinile de lucru ale echipelor.

Explicați elevilor că fiecare dintre ei trebuie să atingă un anumit nivel în îndeplinirea sarcinilor, pentru a asigura succesul. Comunicați-le următoarele cerințe:

- Elevii dintr-o echipă vor lucra împreună tot timpul.
- Fiecare participă (la activitate) și își împărtășește cunoștințele.
- Fiecare ascultă în liniște și este respectuos față de ceilalți.

Spuneți elevilor că astăzi vor juca *Alege-ți Succesul*, un joc în care vor trebui să ia niște decizii importante, care ar putea să necesite un proces specific.

Ridicați o planșă a jocului *Alege-ți Succesul* și evidențiați calea educației, care este marcată circular, în marginea exterioară. Explicați că pe această cale elevii pot primi trei tipuri de educație: liceu, 2 ani de colegiu sau pregătire profesională și 4 ani de facultate. Punctele pot fi câștigate avansând pe această cale.

O altă cale majoră pe planșa de joc este lumea muncii, având patru nivele, unde elevii pot obține cele mai multe puncte. Atunci când un elev hotărăște să intre în lumea muncii, poate să avanseze de la Nivelul 1 la Nivelul 4, răspunzând corect la întrebările de pe cărțile de joc.

Reguli de joc:

1. Aruncați zarul pe calea educației. Urmăriți instrucțiunile notate în căsuța unde acesta se oprește. Fiecare elev trebuie să își țină socoteala punctelor în tabelele de scoruri din manual.
2. Intrați în lumea muncii oricând doriți, răspunzând corect la o întrebare de pe cărțile de joc, în loc de a arunca cu zarul. Continuați să avansați răspunzând corect la întrebări, atunci când vă vine rândul.
3. Reveniți la calea educației oricând doriți, mutând piesa de joc la începutul nivelului educațional pe care-l aveți în prezent.

Jocul se termină când toți participanții au încheiat cele 6 ture. Câștigă jucătorul care a acumulat cele mai multe puncte.

Rezumat și recapitulare

Identificați ce elev a obținut cel mai mare punctaj în timpul jocului. Cereți-i să explice cum a acumulat cele mai multe puncte. Ce strategie de joc a folosit?

Spuneți-le că, în cazul în care situațiile din joc ar fi fost reale, ar fi fost implicat și procesul decizional. Explicați elevilor că este important să recurgă la acest proces atunci când au de luat decizii majore ca, de pildă, dacă să studieze pentru un test, ce colegiu/facultate să aleagă, și ce profesie să urmeze.

La pagina 10 a caietului de lucru se găsește un instrument de evaluare intitulat *Scurtă Verificare*, care le permite elevilor să treacă rapid în revistă cunoștințele asimilate.

Multumiți elevilor pentru participare și pentru efortul de implicare în activitate. Spuneți-le că data viitoare vor avea ocazia să pună în aplicare cunoștințele învățate astăzi, într-un nou joc *Alege-ți Succesul*. Cereți-le elevilor să se gândească la ce ar putea schimba în strategia lor de joc, astfel încât să obțină un punctaj mai mare.

Strângeți manualele și etichetele pentru nume și dați-le spre păstrare profesorului, pentru a fi folosite în activitățile următoare. Strângeți toate materialele jocului *Alege-ți Succesul*, care vor fi folosite și în cadrul *Activității 3*.

Rezumat Activitate

Introducere

- Recapitulați conceptele: alegere, autocunoaștere (aptitudini, interese și valori), precum și cele patru categorii ale Lumii Muncii (Oameni, Date, Lucruri și Idei).
- Definiți procesul decizional și consecințele.
- Explicați și dați exemple de motive pentru care este bine să folosim procesul decizional.

Activitate

- Distribuți elevilor manualele și etichetele pentru nume.
- Împărțiți clasa în șase echipe pentru jocul *Alege-ți Succesul*.
- Explicați regulile jocului *Alege-ți Succesul*.
- Lăsați elevii să joace *Alege-ți Succesul*.

Timpul alocat activității:
30 de minute

Notă:

Răspunsurile de pe cărțile de joc, mai ales cele legate de sarcinile de lucru specifice unei profesii, au fost concepute de experți. Sarcinile corespund unei descrieri generale a locului de muncă. Unele profesii pot avea sarcini de lucru multiple. Întrebările au ca scop formarea unei opinii despre sarcinile de lucru.

Timpul alocat pentru rezumat și recapitulare:
5 minute

Scurtă

Verificare:

Acest instrument le permite elevilor să treacă rapid în revistă ceea ce au învățat.

Dacă timpul vă permite, cereți elevilor să completeze această rubrică prin descrierea unei situații care implică folosirea procesului decizional.

Rezumat și recapitulare

- Recapitulați jocul *Alege-ți Succesul* și momentele în care ar putea fi util procesul decizional.
- Dacă timpul vă permite, completați rubrica *Scurtă Verificare* împreună cu elevii.

Exerciții Alternative. Oportunități suplimentare de Învățare

Exercițiile Alternative sunt oferite profesorilor sau voluntarilor pentru a fi aplicate, în măsura în care timpul le permite. Exercițiile susțin aptitudinile și conceptele fiecărei activități.

Varianta 1

Cereți elevilor să completeze rubrica de la pagina 10 a manualului, care face referire la deciziile luate în privința educației și a profesiei.

Varianta 2

Cereți elevilor să țină un jurnal, descriind o situație în care ei înșiși sau cineva cunoscut lor a fost nevoit să ia o decizie grea. Ce strategii au folosit atunci când au luat decizia?

Varianta 3

Cereți-le elevilor să realizeze un desen sau să scrie o scurtă povestire pentru a ilustra consecințele pozitive sau negative rezultate în urma unui proces decizional.

Activitatea 3

Alege-ți succesul

Rezumat

În cadrul unui nou joc *Alege-ți Succesul*, elevii își pun în aplicare cunoștințele asimilate despre procesul decizional, autocunoaștere și lumea muncii. Elevii pot face apel la lecțiile învățate în timpul activităților precedente, pentru a învăța importanța relației dintre educație, profesie și șansele de succes.

Obiective

Elevii vor putea:

- Să aplice strategii de luare a deciziilor în legătură cu educația și opțiunile profesionale.
- Să cunoască importanța continuării studiilor.
- Să înțeleagă relația dintre educație și succesul în viață.

Pregătire

Revedeți activitatea și lista de materiale.

Elevii vor juca o variantă a jocului *Alege-ți Succesul* mai lungă decât cea din timpul *Activității 2*. Asigurați-vă că aveți toate materialele folosite la *Activitatea 2*.

Fiți pregătit să prezentați pașii procesului decizional și recapitulați strategiile de obținere a unui punctaj maxim, discutate de elevi în timpul *Activității 2*.

Timp recomandat

Acestă activitate nu necesită, de regulă, mai mult de 45 de minute. Apelați la ajutorul profesorului pentru a vă încadra în timp.

Materiale

- 25 de manuale pentru elevi
- 3 planșe de joc *Alege-ți Succesul*
- 3 seturi de cărduți de joc *Alege-ți Succesul*
- 3 zaruri (nu sunt incluse în mapă)
- 6 piese de joc (pot fi orice fel de figurină: pionii de șah de exemplu; nu sunt incluse în mapă)
- 25 de creioane sau pixuri (care nu sunt incluse în mapă)
- 25 de calculatoare (opționale, de asemenea nu sunt incluse în mapă)

Concepte

Proces decizional
Auto-cunoaștere
Lumea muncii

Abilități

Gândire critică
Comunicare verbală și scrisă
Calcul matematic
Lucrul în echipă

Sugestii de predare

Notați cuvintele-cheie pe tablă sau îndrumați elevii să folosească Glosarul de la sfârșitul manualului.

Timp alocat pentru introducere:
5 minute

Procesul decizional

1. Definiți decizia care urmează să fie luată.
2. Realizați un brainstorming pentru a identifica soluțiile posibile.
3. Evaluați soluțiile propuse.
4. Alegeți soluția optimă.
5. Faceți un plan și acționați.
6. Recapitulați și evaluați rezultatele.

Sugestii de predare

Distribuiți elevii în echipe diferite de cele alcătuite în activitatea precedentă, astfel încât să cunoască și strategia decizională a altor elevi.

Timp alocat activității:
30 de minute

Prezentare Introducere

Salutați elevii. Amintiți-le că în timpul vizitei precedente ați discutat despre procesul decizional. Cereți elevilor să explice procesul decizional.

Cereți elevilor să dea exemple de situații în care poate fi folosit procesul decizional.

Amintiți-le elevilor că în timpul vizitei precedente au jucat *Alege-ți Succesul*. Spuneți-le că în această ședință vor juca o variantă mai lungă a jocului *Alege-ți Succesul*. Cereți câtorva elevi să descrie strategii de obținere a unui punctaj cât mai mare. Spuneți elevilor că înainte de a lua o decizie importantă trebuie să apeleze la autocunoaștere (aptitudini, interese și valori). Explicați-le că alegerile pe care oamenii le fac în viața profesională pot avea consecințe pozitive sau negative. Reamintiți-le elevilor definiția consecințelor ca rezultat al unor decizii.

Întrebați elevii dacă au completat *Chestionarul Online de Orientare în Carieră*, descris la pagina 4 a *Newsletter-ului* pentru acasă. Cereți câtorva elevi să facă o scurtă prezentare a propriilor rezultate.

Distribuiți manualele și etichetele cu numele.

Activitate

Împărțiți elevii în 3 echipe. După ce elevii s-au așezat, descrieți sarcinile de lucru ale echipei.

Explicați-le elevilor că fiecare dintre ei trebuie să atingă un anumit nivel în îndeplinirea sarcinilor, pentru a asigura succesul. Comunicați-le următoarele așteptări:

- Elevii dintr-o echipă trebuie să lucreze tot timpul împreună.
- Fiecare participă (la activitate) și își împărtășește cunoștințele.
- Fiecare ascultă în liniște și este respectuos față de ceilalți.

Spuneți elevilor că și de data acesta vor juca *Alege-ți Succesul*, însă acum vor avea de încheiat 9 ture în loc de 6. Cereți câtorva elevi sugestii despre cum ar putea să-și schimbe strategia pentru a câștiga, în condițiile în care au la dispoziție mai multe ture.

Ridicați o planșă de joc și reamintiți elevilor despre calea educației, care este marcată pe marginea exterioară a planșei. Explicați că pe această cale ei pot beneficia de 3 tipuri de educație: liceu, 2 ani de colegiu sau pregătire profesională și 4 ani de facultate. Punctele pot fi obținute avansând pe această cale.

Amintiți elevilor că o altă cale importantă pe planșa de joc este lumea muncii, cu 4 nivele, unde elevii pot obține cele mai multe puncte. Când un elev decide că vrea să intre în lumea muncii, poate să avanseze de la nivelul 1 la nivelul 4 răspunzând corect la întrebările scrise pe cărțile de joc.

Reguli de joc

1. Aruncați zarul pe calea educației. Urmăți instrucțiunile notate în căsuța unde acesta se oprește. Fiecare elev trebuie să își țină socoteala punctelor în tabelele de scoruri din *Manual*.
2. Intrați în lumea muncii oricând doriți, răspunzând corect la o întrebare de pe cărțile de joc, în loc de a arunca cu zarul. Continuați să avansați răspunzând corect la întrebări, atunci când vă vine rândul.
3. Reveniți la calea educației oricând doriți, mutând piesa de joc la începutul nivelului educațional pe care-l aveți în prezent.

Jocul se termină când toți participanții au încheiat cele 9 ture. Câștigă jucătorul care a acumulat cele mai multe puncte.

Rezumat și recapitulare

Recapitulați activitatea punând următoarele întrebări:

- Cum a modificat jocul faptul că au fost mai multe ture?
- Câți elevi au obținut un scor total de 400 de puncte? Dintre aceia care au obținut acest punctaj, câți nu au terminat liceul? Câți au absolvit liceul? Câți au cei 2 ani de colegiu? Câți au absolvit facultatea?
- Care pare să fie legătura dintre intrarea în lumea muncii și succes? Cum se reflectă acest lucru în succesul din cadrul jocului?

Evidențiați importanța formării de aptitudini în ceea ce privește procesul decizional, pentru a crește probabilitatea succesului în școală, în carieră și în viață.

La pagina 11 a manualului se află un instrument de evaluare intitulat Scurtă Verificare, care permite elevilor să treacă în revistă cunoștințele acumulate. Dacă timpul vă permite, cereți elevilor să completeze această rubrică, explicând ce obiective pot atinge prin decizia de a continua școala.

Cereți elevilor să aducă calculatoare, necesare pentru *Activitatea 4*.

Multumiți elevilor pentru atenție. Anunțați-i că următoarea activitate îi va ajuta să învețe cum să-și planifice banii.

Strângeți caietele de lucru și etichetele cu nume și dați-le spre păstrare profesorului, pentru a le folosi la următoarea activitate.

Sugestii de predare

Răspunsurile de pe cărțile de joc, mai ales cele legate de sarcinile de lucru specifice unei profesii, au fost concepute de experți. Sarcinile corespund unei descrieri generale a locului de muncă. Unele profesii pot avea sarcini de lucru multiple. Întrebările au ca scop formarea unei opinii despre sarcinile de lucru.

Rezumat activitate

Introducere

- Recapitulați definițiile pentru procesul decizional și pentru consecințe.
- Cereți elevilor să explice și să dea exemple de motive pentru care este bine să folosim procesul decizional.

Activitate

- Distribuți manuale și etichetele pentru nume.
- Împărțiți elevii din clasă în 3 echipe pentru jocul *Alege-ți Succesul*.
- Amintiți elevilor regulile jocului *Alege-ți Succesul*.
- Lăsați elevii să joace *Alege-ți Succesul*.

Rezumat și recapitulare

- Treceți în revistă jocul *Alege-ți Succesul* și explicați în ce situații poate fi util procesul decizional.
- Dacă timpul vă permite, completați împreună cu elevii rubrica *Scurtă verificare*.

Exerciții Alternative.Oportunități suplimentare de învățare

Exercițiile Alternative sunt puse la dispoziția profesorilor și a consultanților pentru a le pune în aplicare în măsura în care timpul le permite. Exercițiile susțin aptitudinile și conceptele fiecărei activități.

Varianta 1

Cereți elevilor să completeze rubrica de la pagina 12 din *Manualul elevului*, corespunzătoare *Activității 3*, având în vedere alegerile pe care le vor avea de făcut cu privire la educație și profesie.

Varianta 2

Cereți elevilor să realizeze grafice, pentru a compara scorurile obținute la jocul *Alege-ți Succesul*.

Varianta 3

Dacă aveți acces la Internet, cereți elevilor să caute oferte de locuri de muncă disponibile, pentru a afla ce nivel și tip de pregătire sunt cerute pentru diferite poziții. Cereți elevilor să introducă într-un tabel informațiile astfel obținute, să scrie un raport sau să facă o prezentare verbală.

Varianta 4

Cereți elevilor să caute facultăți care oferă cursuri interesante pentru ei. Cereți-le să caute informații cu privire la condițiile de admitere, costuri și locuri disponibile.

Activitatea 4

Păstrează echilibrul balanței

Rezumat

Elevii primesc etichete cu profesii și au ocazia să constate că salariul variază în funcție de locul de muncă. Pornind de la nivelul salarial lunar, elevii evaluează costurile de oportunitate în planificarea bugetului. Pe baza acestui lucru, ei își compară opțiunile de cheltuire a banilor și stabilesc diverse sume.

Obiective

Elevii vor fi capabili:

- Să înțeleagă că un buget echilibrat este important pentru toți, indiferent de nivelul salarial.
- Să facă diferența între venitul brut și venitul net.
- Să găsească modalități de a echilibra bugetul.

Pregătire

Revedeți etichetele cu profesii și posterele cu anunțuri. Fiți pregătit să explicați importanța de a avea un buget echilibrat.

Pregătiți un exemplu de buget.

Timp recomandat

Această activitate necesită, de regulă, 45 de minute. Cereți-i profesorului să vă ajute să vă încadrați în timp.

Materiale

- 25 de manuale pentru elevi
- 25 de etichete pentru nume
- 1 poster Lumea Muncii
- 25 de calculatoare (opțional; nu sunt incluse în mapă)
- 25 de creioane sau pixuri (nu sunt incluse în mapă)

Concepte

Nevoi și dorințe
Venit brut
Venit net
Cost de oportunitate

Abilități

Gândire critică
Interpretare a datelor

Notă

Etichetele cu profesii au la bază informații din anuarul pe 2004 al Biroului de Statistică Ocupațională. Salariile diferă în funcție de zona demografică. Poate doriți să împărtășiți aceste informații elevilor.

**Timp alocat
introducerii:**
10 minute

Sugestii de predare

Scrieți pe tablă
cuvintele-cheie,
sau îndrumați
elevii să
folosească
Glosarul de la
sfârșitul manu-
alului.

Cuvinte-cheie:

Buget:

Un plan de chel-
tuieli și economii
întocmit cu
atenție, pentru o
anumită perioadă
de timp.

Venit brut:

Valoarea totală a
salariului, înainte
de plata taxelor
deductibile.

Cost de oportuni- tate:

Cea mai bună
alegere la care
renunți în
favoarea celei
imediat urmă-
toare.

Prezentare Introducere

Recapitulați împreună cu elevii importanța stabilirii de scopuri și a alegerii unei ocupații care să corespundă intereselor, aptitudinilor și valorilor personale. Spuneți-le de ce este importantă alegerea unui loc de muncă. Subliniați că datorită slujbei pot obține un venit care să le asigure achiziționarea de bunuri și servicii în conformitate cu nevoile și dorințele lor. Cereți elevilor să spună care este diferența dintre nevoi și dorințe, oferind exemple pentru fiecare. Cereți elevilor să numească câteva obiecte care, pentru majoritatea oamenilor, corespund unor necesități și altele de care oamenii se pot lipsi. (Răspunsuri posibile: necesitățile includ mâncare, locuință sau electricitate; dorințele ar putea fi legate de achiziționarea unor noi obiecte de îmbrăcăminte, bilete la un spectacol de film recent apărut, un CD cu muzică, sau bilete la un parc de distracții).

Explicați elevilor că satisfacerea nevoilor și a dorințelor poate fi mai ușoară dacă acordăm o mai mare atenție raportului dintre venituri și cheltuieli și ne administrăm mai bine banii. Cei mai buni în administrarea banilor sunt aceia care câștigă mai mult decât cheltuiesc. Pentru toți oamenii, atât pentru cei cu venituri mici, cât și pentru cei cu venituri mari, planificarea bugetului reprezintă un obiectiv important. Definiți bugetul ca reprezentând planificarea atentă a cheltuielilor unor sume de bani câștigate într-un anumit interval de timp.

Folosiiți exemplul următor sau unul similar:

Dacă numărul de calorii pe care o persoană le pierde într-o zi de muncă este de 2.000, iar kaloriile consumate zilnic de acea persoană sunt tot 2.000, înseamnă că ea nu va câștiga în greutate. Regimul alimentar și consumul vor fi echilibrate. Dar o alimentație bună presupune mai mult decât asimilarea aceluiși număr de calorii consumate. O alimentație sănătoasă include consumul unei game variate de produse nutriționale.

La fel se întâmplă și în cazul banilor. Dacă într-o lună câștigi 2.000 USD iar nivelul cheltuielilor din luna respectivă este tot 2.000 USD sau mai mic, atunci ai un buget echilibrat. Cu alte cuvinte, suma de bani pe care o câștigi și suma pe care o cheltuiești este aceeași. Totuși, dacă cheltuiești toți cei 2.000 USD câștigați pe CD-uri cu muzică nu-ți va mai rămâne nici un ban pentru mâncare, îmbrăcăminte sau locuință. Acesta este de departe un buget prost administrat. Un buget echilibrat implică studiul costurilor, cheltuirea unor sume de bani mai mici decât cele câștigate și alocarea unor sume de bani potrivite pentru fiecare categorie de produse, cum ar fi cele pentru locuință, mâncare, îmbrăcăminte, transport, acte caritabile și economii.

Evidențiați că, datorită faptului că sumele de bani câștigate sunt limitate, alcătuirea bugetului implică evaluarea costurilor de oportunitate. Definiți costul de oportunitate ca reprezentând cea mai bună alegere la care renunți în favoarea celei imediat următoare. Folosiți următorul exemplu, sau unul din propria dumneavoastră experiență - dacă vrei să cumperi haine potrivite pentru școală în luna septembrie, va trebui ca în acea lună să cheltuiești mai puțin pentru jocurile video. (Un alt exemplu este dat la pagina 31 a *Ghidului*, la *Activitatea 5*).

Activitate

Distribuiți fiecărui elev manualele, etichetele pentru nume și etichetele cu profesii. Când distribuiți etichetele cu profesii, este mai bine să le alegeți la întâmplare, în loc de a le da elevilor să le aleagă.

Explicați-le că aceste carduri reprezintă venitul brut, adică cel din care se vor plăti toate taxele (valoarea totală a retribuției pe care o câștigă o persoană), iar venitul net este suma de bani rămasă după ce toate taxele au fost plătite (valoarea sumei pe care o persoană o are la dispoziție pentru diferite cheltuieli).

Pentru a-i ajuta pe elevi să înțeleagă acest concept, spuneți-le să deschidă *Manualul* la pagina 13. Cereți unui elev, care s-a oferit voluntar, să citească cu voce tare rubrica intitulată „Nu contează cât câștigi; contează câți bani economisești și cum îi cheltuiești“.

Pentru a verifica dacă elevii au înțeles textul, cereți-le câtorva dintre ei să explice diferența dintre venitul brut și venitul net.

Cereți elevilor să se uite cu atenție la etichetele cu profesii pe care le-au primit. Atrageți-le atenția asupra faptului că salariul indicat pe acestea reprezintă o medie a salariului pentru fiecare tip de ocupație. Salariul real poate fi mai mare sau mai mic, în funcție de o serie de factori, cum ar fi nivelul individual de experiență, zona și țara în care lucrează.

La rubrica *Planificarea de buget*, la pagina 13 a manualului, cereți elevilor să completeze ocupația și venitul lunar net indicat pe cardul lor.

Arătați și recapitulați posterul *Lumea Muncii*. Cereți elevilor să identifice căreia dintre cele 4 categorii (Oameni, Date, Lucruri și Idei) i-ar corespunde ocupația înscrisă pe cardul lor. Dacă este vorba de mai mult de o categorie, pot încerca mai multe categorii. Cereți câtorva elevi voluntari să comunice răspunsurile lor tuturor elevilor din clasă. (Vedeți *Anexa* de la pagina 41 a *Ghidului*, pentru a vedea sugestii de răspuns, dar acceptați fiecare răspuns argumentat logic primit din partea elevilor).

Afișați posterele cu anunțuri în diferite locuri din încăperea și explicați-le elevilor că trebuie să le folosească pentru a face alegerile potrivite în legătură cu cheltuielile pentru locuință, mâncare, îmbrăcăminte, distracție și

**Time alocat
activității:**

25 de minute

**Sugestii de
predare**

Montați afișele cu anunțuri în diferite zone ale încăperii. Lăsați elevilor 10-15 minute la dispoziție pentru a le vedea și a studia opțiunile. Faceți referire la Tabelul Profesiilor de la pagina 49 din Ghid.

transport. Permiteți elevilor să circule prin încăpere, să privească posterele cu anunțuri și să aleagă opțiunile care le plac și care sunt potrivite bugetului lor.

Sugerați-le că pot face economii sau pot alocă diverse sume din bugetul lor pentru scopuri caritabile. Explicați importanța de a face economii ca fiind o modalitate de obținere a independenței financiare, iar gesturile caritabile ca un mod de ajutorare a celor mai puțin norocoși. Amintiți elevilor că sumele cheltuite nu trebuie să depășească venitul lunar net înscris pe etichetele cu profesii.

Elevii trebuie să calculeze sumele de bani sugerate pentru a fi cheltuite ținând cont de salariu și de procentul indicat. Apoi, ei trebuie să noteze sumele pe care au decis să le cheltuiască dedesubtul rubricii *Bugetul Meu* din *Planificarea de buget* de la pagina 13 a *Manualului*. Completați un exemplu împreună cu elevii, pentru a le demonstra cum ar trebui să completeze activitatea. Spuneți-le elevilor că, în cazul în care au la dispoziție calculatoare, se pot folosi de ele pentru a rezolva exercițiul.

Spuneți elevilor că pentru a îndeplini această activitate trebuie să lucreze individual. Explicați-le că în cazul în care ar fi căsătoriți și ar avea copii ar avea cheltuieli suplimentare pentru mai multe dintre categoriile de produse.

Rezumat și recapitulare

Alegeți 4 dintre elevii care au cel mai mare venit și 4 dintre elevii care au venitul cel mai scăzut și citiți ce ocupații au fiecare. Notați ocupațiile respective pe tablă în două coloane intitulate „Scăzut“ și „Ridicat“. Cereți elevilor să spună ce nivel de educație cred că este necesar pentru fiecare ocupație. Apoi, cereți-le să tragă concluzii cu privire la relația care există între nivelul educațional și venit. (Răspuns: De obicei, cu cât o persoană are un nivel educațional mai mare, cu atât va avea un venit mai ridicat). Accentuați valoarea fiecărei ocupații întâlnite în această activitate.

Dacă timpul vă permite, cereți elevilor să comunice și celorlalți ce cheltuieli au ales să facă și de ce.

În continuare, elevii trebuie să spună cum diferențele de venit influențează alegerile în stabilirea bugetului, întărind ideea conform căreia chiar și persoanele cu venituri mari trebuie să ia decizii înțelepte cu privire la cheltuieli, astfel încât acestea să nu depășească nivelul venitului.

La pagina 14 a manualului este un instrument de evaluare intitulat *Scurtă verificare*, care permite elevilor o rapidă trecere în revistă a cunoștințelor asimilate. Dacă timpul vă permite, cereți elevilor să definească termenul „buget“ cu propriile cuvinte.

**Timp alocat
pentru rezumat
și recapitulare:**
10 minute

Strângeți manualul și etichetele cu nume și dați-le spre păstrare profesorului, pentru a le folosi la următoarele activități.

Rezumat Activitate

Introducere

- Discutați despre importanța luării în considerare a intereselor, aptitudinilor și valorilor personale în alegerea unei meserii.
- Explicați elevilor că toți oamenii, aparținând tuturor categoriilor de venit, trebuie să ia decizii înțelepte în legătură cu modul de cheltuire a banilor.
- Explicați că un buget echilibrat reprezintă un bun început pe drumul siguranței financiare, întrucât reflectă modul de alocare a resurselor financiare.

Activitate

- Distribuți etichetele cu profesii și spuneți-le elevilor să planifice bugetul.
- Lăsați-i pe elevi să discute despre modul în care venitul le influențează alegerile.

Rezumat și recapitulare

- Provocați-i pe elevi la o discuție legată de motivele pentru care un buget echilibrat este important pentru toate categoriile de venit. Cereți elevilor să compare deciziile luate de cei cu salarii mici, cu deciziile luate de cei cu salarii mari și să observe relația dintre educație și nivelul salarial.
- Dacă timpul vă permite, completați *Scurta verificare* la clasă, cu elevii.

Scurtă verificare

Acest instrument permite elevilor să facă o verificare rapidă a cunostințelor asimilate.

Cereți elevilor să completeze această rubrică prin definirea cu propriile cuvinte a termenului „buget”. Răspunsurile vor fi diferite.

Exerciții Alternative. Oportunități suplimentare de învățare

Metodele/Exercițiile Alternative sunt puse la dispoziția profesorilor și consultanților pentru a fi aplicate în măsura în care timpul le-o permite. Exercițiile susțin aptitudinile și conceptele fiecărei activități.

Varianta 1

Citiți „*Scurtă Istorie a Asigurărilor Sociale și de Sănătate*“ de la pagina 14 din caietul de lucru al elevilor.

Varianta 2

Cereți elevilor să scrie motivele alegerii variantelor de alcătuire a bugetului. Elevii ar trebui să se concentreze asupra costurilor de oportunitate pe care le-au luat în considerare atunci când au ales variantele.

Varianta 3

Cereți elevilor să țină evidența veniturilor și a cheltuielilor pe o săptămână și să realizeze un grafic al banilor economisiți și cheltuiți.

Activitatea 5

Cumpărătorul priceput

Concepte

Cost optim
Credit
Dobândă
Datorie

Aptitudini

Rezolvare de probleme
Lucrul în echipă

Rezumat

Elevii află cum plătesc consumatorii pentru bunuri și servicii. Ei discută despre avantajele și dezavantajele utilizării banilor lichizi sau a cardurilor de credit și participă la o activitate care le consolidează înțelegerea asupra creditului.

Obiective

Elevii vor putea:

- Să identifice costurile de oportunitate asociate folosirii banilor lichizi sau a creditului.
- Să explice avantajele și dezavantajele utilizării creditului.
- Să identifice situațiile potrivite utilizării banilor lichizi și a creditelor.

Pregătire

Citiți cu atenție regulile pentru *Cumpărătorul Priceput*. Acest lucru va determina concentrarea elevilor asupra sarcinilor și va crește rapiditatea desfășurării jocului.

Recapitulați cuvintele-cheie, astfel încât să puteți oferi explicații clare pentru fiecare în parte.

Timp recomandat

Această activitate necesită, în mod obișnuit, 45 de minute.

Materiale

- 25 de manuale pentru elevi
- 25 de etichete pentru nume
- 3 seturi de cărți de joc Cumpărătorul Priceput
- 3 seturi de bani pentru joc
- 25 de creioane sau pixuri (nu sunt incluse în mapă)

Cuvinte-cheie

Credit:

O înțelegere pentru plata mai târzie a unei achiziții.

Datorie/Debit:

Datorarea de bani pentru produse sau servicii cumpărate prin credit.

Dobânda:

O sumă de bani suplimentară, care se cere când se acordă un împrumut, și cel mai adesea se percepe sub forma unui procent din valoarea împrumutului.

Timp alocat introducerii:

10 minute

Prezentare Introducere

Recapitulați împreună cu elevii importanța unor alegeri bune în alcătuirea planului de buget, despre care au învățat în activitatea precedentă. Explicați-le că, atunci când o familie își planifică bugetul, trebuie să ia decizii cu privire la modul în care vor face față cheltuielilor pentru bunurile și serviciile de care au nevoie și pe care și le doresc. Reamintiți elevilor definiția bugetului ca fiind un plan al cheltuielilor întocmit cu atenție, pentru venitul realizat într-o perioadă de timp determinată.

Cereți elevilor să dea câteva exemple despre modul în care oamenii plătesc bunurile și serviciile. (Răspunsuri posibile: bani lichizi, cecuri, cărți de credit și cărți de debit).

Explicați că atunci când consumatorii folosesc bani lichizi, cecuri sau cărți de debit, plătesc cu bani pe care îi dețin deja în acel moment. Fie au deja banii în buzunar, fie au resurse suficiente într-un cont bancar pentru a acoperi plata unei achiziții în baza unui card sau a unui card de debit.

Explicați-le elevilor că atunci când consumatorii folosesc cărți de credit pentru diferite achiziții, ei acceptă să plătească obiectul în cauză dar și o dobândă, la o dată ulterioară. Când trebuie să dea bani, o persoană are datorii. Definiți termenul „debit“ ca datorarea de bani pentru bunuri și servicii achiziționate prin credit. Folosiți câteva exemple din viața dumneavoastră pentru a ilustra modul în care dobânda crește costul achiziției.

Amintiți elevilor termenul „cost de oportunitate“ și explicați-le că folosirea de bani lichizi sau de credite implică un cost de oportunitate, cea mai bună alegere la care renunți în favoarea celei imediat următoare. Explicați-le că atunci când ai o datorie, se acumulează și o dobândă. Definiți dobânda ca fiind o sumă de bani suplimentară, care se cere când se acordă un împrumut, și cel mai adesea se percepe sub forma unui procent din valoarea împrumutului. Dați următorul exemplu, sau altul similar din experiența dumneavoastră:

Dacă Logan are de cheltuit 50 lei, el poate să decidă dacă va cheltui acești bani pentru a-și cumpăra o pereche de blugi noi sau dacă să meargă la un concert. Dacă plătește cu bani lichizi blugii, costul de oportunitate este biletul la concert. Dacă alege să folosească creditul pentru a-și lua blugi, el va putea să meargă la concert dar costul de oportunitate va fi amânat pe mai târziu, atunci când va trebui să plătească creditul. Iar atunci el va trebui să renunțe la alte lucruri pentru a-și plăti credi-tul, plus dobânda, dacă nu plătește totul deodată.

Împărțiți elevii în perechi. Cereți fiecărei perechi să facă un tabel, arătând câteva avantaje și câteva dezavantaje ale folosirii creditului. După câteva minute, cereți reprezentantului fiecărei perechi să comunice ideile lor.

Sugestii de predare

Scrieți pe tablă sarcinile pe care le au de îndeplinit elevii.

Clarificând cât mai devreme sarcinile pe care le au de rezolvat elevii, ei se vor putea concentra mai bine asupra lor.

(Răspunsuri posibile: Avantaje: folosirea produsului anterior efectuării plății, profitul de pe urma unei oferte bune, achiziționarea unui produs atunci când nu ai suficienți bani lichizi la îndemână, ieșirea dintr-o situație limită, sau pur și simplu crearea unor antecedente bune de creditare. Dezavantaje: trebuie plătită o dobândă, continuarea plății pentru produsul respectiv și după ce te-ai plictisit de el, o posibilă datorie de lungă durată).

Activitate

Împărțiți elevilor manualele și etichetele cu nume.

Explicați elevilor că vor participa la o activitate care le arată ce înseamnă un credit. Obiectul activității este acela de a fi primul grup care cumpără și plătește o pălărie, CD-uri, blugi, pantofi sau o bicicletă.

Cereți ajutorul profesorului pentru împărțirea elevilor din clasă în 3 echipe. După ce elevii s-au așezat, descrieți sarcinile de lucru.

Explicați elevilor că fiecare dintre ei trebuie să atingă un anumit nivel în îndeplinirea sarcinilor, pentru a asigura succesul grupului.

Comunicați-le următoarele așteptări:

- Elevii dintr-un grup vor lucra împreună tot timpul.
- Fiecare participă (la activitate) și își împărtășește cunoștințele.
- Fiecare ascultă în liniște și este respectuos față de ceilalți.

Începeți activitatea *Cumpărătorul Priceput*, după cum urmează:

Cereți elevilor să deschidă manualele la pagina 17 și să urmărească, în timp ce dumneavoastră explicați, cum se joacă acest joc.

Obiectivul acestei activități este de a fi prima echipă care plătește o pălărie, CD-uri, blugi, pantofi și o bicicletă.

Distribuiți fiecărei echipe câte un set de cărți de joc *Cumpărătorul Priceput*. Lăsați elevii să se uite la cărțile de joc și să se familiarizeze cu prețurile fiecărui produs. Explicați-le elevilor că, în cazul în care se hotărăsc să cumpere un obiect folosind un credit, ei trebuie să plătească și dobânda indicată pe fiecare carte de joc. Dumneavoastră sunteți creditorul. Câte un jucător din fiecare echipă este bancherul. Cereți fiecărui grup să-și desemneze bancherul.

Reguli de joc:

Dați câte 50 lei fiecărui bancher la începutul activității cât și după fiecare rundă de joc. O rundă se încheie după ce fiecare membru al echipei a realizat un tur de joc.

Amestecați cărțile de joc și arătați prima carte primei echipe. Grupul poate decide:

- **Să plătească cu bani lichizi:** O echipă alege această opțiune dacă dorește să achiziționeze acel obiect și are suficienți bani lichizi pentru el. Echipa își anunță alegerea, iar bancherul plătește creditorului sau asistentului său (profesorul). Apoi, echipa așează cartea respectivă (care poate reprezenta o pălărie, CD-uri, blugi, pantofi sau bicicleta) pe un birou, cu semnul Plătit în sus.
- **Să folosească un credit:** O echipă alege această opțiune dacă dorește să achiziționeze obiectul, dar nu are suficienți bani lichizi, sau pur și simplu vrea să facă plata cu credit. Grupul își anunță intenția și așează cartea de joc respectivă cu semnul Credit în sus. Cartea poate fi întoarsă la o altă tură, când grupul deține suficienți bani. Când echipa decide să plătească produsul, își anunță intenția, iar bancherul plătește creditorului atât prețul cât și dobânda aferentă. Echipa în cauză nu va mai primi altă carte în acea tură, dar va primi cei 50 lei.
- **Să spună Pas:** Echipa alege această opțiune dacă nu dorește să cumpere un produs. Echipa respectivă are însă dreptul de a primi cei 50 lei la acea tură.

Dacă pe cartea de joc scrie Lichidare de stoc, echipa poate cumpăra orice produs dorește (numai cu 30 lei, bani lichizi).

Dacă echipa primește o carte pe care deja o are, jocul continuă cu următoarea echipă.

Dacă o echipă are toate cărțile de joc pe masă, iar unele cărți indică semnul Credit, atunci echipa respectivă nu mai are dreptul să primească alte cărți de joc. În schimb, în această tură, echipa poate să achite un produs și apoi să întoarcă respectiva carte de joc cu semnul Plătit în sus.

Creditorul amestecă cărțile de joc după fiecare tură a unei echipe. Fiecare echipă primește de la creditor câte 50 lei, la începutul fiecărei ture. Activitatea se încheie atunci când o echipă a achitat toate cele 5 obiecte (toate cărțile de joc indică semnul Plătit). Asigurați-vă că încheiați o rundă numai după ce fiecare echipă și-a încheiat tura. În cazul în care sunt mai multe echipe care au achitat toate cele 5 obiecte în aceeași tură, câștigă echipa căreia i-au rămas cei mai mulți bani.

Variantă: Continuați jocul până ce toate echipele au terminat de achitat toate cele 5 produse. Echipa câștigătoare va fi cea care a rămas cu cei mai mulți bani la sfârșitul jocului.

Rezumat și recapitulare

Întrebați elevii în ce privință ar proceda diferit dacă ar juca iar.

Explicați elevilor că succesul lor depinde de luarea unor decizii înțelepte asupra momentului când este mai potrivit să plătească cu bani lichizi sau când să folosească un credit. Folosirea creditului implică și o dobândă, deci bunurile și serviciile costă mai mult atunci când consumatorii folosesc credite.

Recapitulați pe scurt cuvintele-cheie introduse în această lecție și conceptele corespunzătoare.

La pagina 17 a *Manualului* elevilor se găsește un instrument de evaluare intitulat Scurtă Verificare, care permite elevilor o rapidă trecere în revistă a cunoștințelor asimilate. Dacă timpul vă permite, cereți elevilor să spună 2 avantaje și 2 dezavantaje ale folosirii creditelor.

Provocați elevii la o discuție despre avantajele și dezavantajele folosirii creditelor.

Multumiți elevilor pentru participare. Spuneți-le că data următoare vor învăța despre riscurile financiare și folosirea asigurării.

Strângeți *Manualele* elevilor și etichetele cu nume și dați-le spre păstrare profesorului, pentru a le folosi în activitatea următoare.

Rezumat activitate

Introducere

- Discutați despre cum sunt folosiți banii lichizi și creditele pentru a face achiziții.
- Explicați că prin intermediul creditelor consumatorii pot beneficia de produse și servicii încă înainte de a le plăti.
- Folosiți exemple din propria dumneavoastră experiență, pentru a ilustra cum valoarea totală a creditului include și dobânda.

Activitate

- Distribuți caietele de lucru.
- Împărțiți clasa în 3 echipe.
- Distribuți fiecărei echipe materialele pentru jocul Cumpărătorul Priceput și recapitulați regulile.
- Lăsați elevilor timp la dispoziție pentru a îndeplini această activitate.
- Evidențiați faptul că folosirea de credite implică costuri suplimentare.

Timp alocat pentru rezumat și recapitulare:
5 minute

Scurtă Verificare

Acest instrument permite elevilor o rapidă trecere în revistă a cunoștințelor asimilate.

Cereți elevilor să spună 2 avantaje și 2 dezavantaje ale folosirii creditului. Răspunsurile vor fi variate.

Rezumat și recapitulare

- Recapitulați cuvintele-cheie și ideile discutate în cadrul acestei activități.
- Discutați despre costurile și beneficiile folosirii banilor lichizi și cele ale folosirii creditelor. Subliniați importanța plății dobânzii, atunci când se optează pentru folosirea creditului.
- Dacă timpul vă permite, completați împreună cu elevii rubrica Scurtă Verificare.

Exerciții Alternative. Oportunități suplimentare de învățare

Exercițiile Alternative sunt puse la dispoziția profesorilor și a voluntarilor pentru a le pune în aplicare în măsura în care timpul le permite. Exercițiile întăresc aptitudinile și conceptele fiecărei activități.

Varianta 1

Cereți elevilor să completeze pagina 18 din *Manuale* și să identifice costurile de oportunitate în cazul folosirii banilor lichizi sau a folosirii de credit în achiziționarea unor produse. Faceți referire la exemplele de răspuns de la paginile 50 și 51 ale acestui *Ghid*.

Varianta 2

Cereți elevilor să folosească anunțuri din ziar pentru a constata ce rate mici de dobânzi și credite se practică, pentru a atrage oportunități de afaceri. Cereți-le să realizeze un colaj pentru a arăta varietatea ofertelor.

Activitatea 6

Asumarea riscului

Rezumat

Elevii află că viața implică riscuri și că asigurările ajută la reducerea consecințelor financiare ale riscurilor. Elevii află cum primele de asigurare diferă în funcție de oameni și de strategii. Ei vor realiza un joc de rol, pentru a demonstra cum asigurările pot reduce costurile pentru sănătate, locuință și accidente auto.

Obiective

Elevii vor putea:

- Să identifice modul în care oamenii încearcă să evite riscurile.
- Să explice care sunt beneficiile asigurărilor.
- Să identifice costul de oportunitate în cazul în care există asigurări.

Pregătire

Treceți în revistă activitatea și lista cu materialele necesare. Citiți cardurile *Asumarea Riscului*.

Dacă aveți mai puțin de 32 de elevi, împărțiți elevii în echipe mai mici, pentru a spori confortul și pentru a reduce timpul obținerii performanței.

Dacă elevii au completat *Pre-testul*, distribuiți împreună cu profesorul *Post-testul*. Răspunsurile se găsesc la pagina 7 din acest *Ghid*. Comparați rezultatele cu cele obținute la *Pre-test*.

Dacă sunteți consultant, stabiliți în avans, împreună cu profesorul, care este cea mai potrivită modalitate de distribuire a *Diplomelor* la sfârșitul orei. Asigurați-vă că ați semnat fiecare *Diplomă* în parte și că ați scris corect numele fiecărui elev.

Timp recomandat

Această activitate necesită, în mod obișnuit, 45 de minute.

Materiale

- 25 de manuale pentru elevi
- 3 carduri Asumarea Riscului
- 25 de diplome
- 25 de creioane sau pixuri (nu sunt incluse în mapă)

Concepte

Risc
Cost de oportunitate
Asigurare

Abilități

Rezolvare de probleme
Gândire critică
Joc de rol
Comunicare orală
Lucrul în echipă

Sugestii de predare

Scrieți cuvintele-cheie pe tablă, sau îndrumați elevii să folosească
Glosarul de la sfârșitul Manualului.

Acceptați faptul că unora dintre elevi li se poate părea stânjenitor să realizeze jocul de rol. Încurajați-i pe toți elevii să participe, dar admiteți că unora dintre elevi le poate fi mai ușor să interpreteze rolul naratorului sau să facă parte din grupuri mici de elevi care interpretează același rol.

Prezentare Introducere

Scrieți pe tablă următoarele ocupații: acrobat, polițist, pilot de curse, apicultor. Cereți elevilor să spună ce au în comun aceste ocupații. (Răspuns: toate aceste ocupații implică un risc sau un pericol).

Scrieți pe tablă cuvântul „risc“ și explicați că fiecare slujbă, și chiar totul în viață, implică riscuri. Definiți riscul ca posibilitatea de a pierde ceva, de a eșua sau de a fi rănit. Cereți elevilor să povestească câteva lucruri riscante pe care le-au făcut în luna precedentă. Apoi cereți-le să se gândească la modalități prin care ar fi putut evita acele experiențe riscante. (Exemple: folosirea ochelarilor de protecție atunci când o persoană lucrează cu fierăstrăul electric reduce riscul ca acea persoană să se rănească la ochi; a avea un telefon mobil reduce riscul de a întârzia la o întâlnire datorită faptului că te-ai rătăcit).

Explicați că atunci când oamenii câștigă un venit, ei vor să și-l protejeze (ca și lucrurile pe care le achiziționează cu ajutorul lui) împotriva pericolului neprevăzut. Definiți termenul "asigurare" ca reprezentând o anumită sumă de bani plătită de către o companie de asigurări în cazul unor pierderi cauzate de incendii, inundații, accidente, hoții, sau deces.

Amintiți elevilor termenul „cost de oportunitate“: cea mai bună alegere la care renunți în favoarea celei imediat următoare. Întrebați-i care este costul de oportunitate pentru o asigurare. (Răspuns: Bani sunt folosiți pentru protejarea sănătății, a vieții sau a bunurilor, dar s-ar putea ca acestea să nu fie niciodată puse în pericol. Aș putea folosi acei bani la cu totul altceva).

Distribuiți caietele de lucru ale elevilor și etichetele pentru nume și cereți elevilor să deschidă manualele la pagina 19. Citiți cu voce tare „*Povestea Riscului*“ și cereți elevilor să vă urmărească cu atenție. Spuneți-le să sugereze răspunsuri posibile întrebărilor de la rubrica „*Cum funcționează o asigurare?*“. (Răspunsuri: Persoanele care au peste 90 de ani plătesc mai mult pentru asigurarea auto, deoarece riscul de a fi implicați în accidente este mai mare în cazul lor. Fumătorii plătesc mai mult pentru asigurările de sănătate, pentru că riscul îmbolnăvirii este mai mare în cazul lor. Persoanele care locuiesc în câmpii joase, predispușe inundațiilor, plătesc mai mult pentru asigurările pentru locuințe, întrucât pericolul producerii unor pagube asupra caselor lor este mai mare).

Activitate

Explicați elevilor că vor juca în echipe și vor interpreta jocuri de rol într-o scenetă, pentru a arăta cum asigurările pot reduce riscurile financiare pentru familie.

Împărțiți elevii în 3 echipe. După ce elevii s-au așezat, descrieți sarcinile de lucru ale echipei.

Explicați elevilor că fiecare dintre ei trebuie să atingă un anumit nivel în îndeplinirea sarcinilor, pentru a asigura succesul grupului.

Comunicați-le următoarele așteptări:

- Elevii dintr-un grup vor lucra împreună tot timpul.
- Fiecare participă (la activitate) și își împărtășește cunoștințele.
- Fiecare ascultă în liniște și este respectuos față de ceilalți.

Distribuiți fiecărei echipe câte o carte de joc *Asumarea Riscului*. Cereți-le echipelor să citească situația descrisă în carte. Cereți elevilor din echipă să-și aleagă rolurile înscrise pe cartea de joc și să se pregătească să interpreteze situația descrisă.

Spuneți-le elevilor că fiecare echipă are la dispoziție 2-3 minute pentru a se pregăti, și încă 2-3 minute pentru a interpreta sceneta. Fiecare echipă trebuie să interpreteze situația conform scenariului de pe cartea sa de joc, și să redea situația descrisă. Nu începeți discuțiile înainte ca toate echipele să fi terminat prezentarea scenetelor.

Rezumat și recapitulare

După ce toate scenetele au fost prezentate, întrebați elevii:

- Ce tip de asigurare ar fi fost important să aibă familia în situațiile interpretate în scenete?
- Care sunt consecințele faptului că nu există asigurări în astfel de situații?
- În ce mod circumstanțele în care se găsește o familie influențează deciziile acestora în privința asigurărilor?

Subliniați importanța asigurărilor în protejarea familiei în cazul unor incidente nefericite.

La pagina 14 din manualul al elevilor se găsește un instrument de evaluare intitulat *Scurtă Verificare*, care permite elevilor o scurtă recapitulare a cunoștințelor asimilate. Dacă timpul vă permite, cereți elevilor să identifice 3 dintre bunurile pe care deja le dețin și 3 bunuri pe care intenționează să le achiziționeze, și pe care vor să le asigure.

**Sugestii de
predare**

Scrieți pe tablă sarcinile de lucru ale echipelor. Clarificând cât mai devreme sarcinile pe care le au de rezolvat elevii, ei se vor putea concentra mai bine asupra lor.

Plimbați-vă printre echipe și atrageți-le periodic atenția asupra timpului pe care îl mai au la dispoziție. Acest lucru îi va determina pe elevi să se concentreze asupra sarcinilor.

**Timp alocat
pentru rezumat
și recapitulare:**
5 minute

Ultima vizită

Recapitulați activitățile pe care le-ați realizat împreună cu elevii de-a lungul programului *Economia și Succesul*. Discutați despre cum înțelegerea propriilor aptitudini, interese și valori îi va ajuta să-și aleagă calea spre cea mai potrivită educație și profesie. Recapitulați importanța folosirii procesului decizional în cazul alegerilor importante. Amintiți elevilor importanța de a face planificarea bugetară, de a lua decizii bune în legătură cu folosirea de credite, și de a înțelege care tipuri de asigurări le sunt mai potrivite.

Menționați că v-a făcut plăcere să petreceți timpul în compania lor și a profesorului. Multumiți elevilor pentru participare și împărțiți *Diplomele*, care vor fi luate acasă și arătate familiei. Dacă timpul vă permite, comunicați elevilor ce anume ați învățat dumneavoastră în timpul vizitelor, și cereți câtorva elevi să spună ce cred că-și vor aminti din această experiență.

Rezumat activitate**Introducere**

- Salutați elevii. Discutați despre risc și despre cum oamenii încearcă să reducă consecințele riscului prin încheierea de asigurări.
- Citiți „*Povestea riscului*” și „*Cum funcționează o asigurare?*” și discutați răspunsurile date la întrebări.

Activitate

- Distribuți manualele elevilor și etichetele cu nume.
- Împărțiți clasa în 3 echipe.
- Distribuți cardurile *Asumarea Riscului* și cereți elevilor să citească scenariile.
- Cereți elevilor să interpreteze situația descrisă.

Rezumat și recapitulare

- Recapitulați costurile și beneficiile asigurărilor.
- Subliniați importanța asigurărilor în cazul siguranței financiare a unei familii.
- Dacă timpul vă permite, completați împreună cu elevii rubrica *Scurtă Verificare*.

Ultima vizită

- Multumiți elevilor pentru participare.
- Împărțiți *Diplomele*.

Exerciții alternative. Oportunități suplimentare de învățare

Alternativele de învățare sunt puse la dispoziția profesorilor și a consultanților pentru a fi puse în aplicare în măsura în care timpul permite acest lucru. Exercițiile vin în sprijinul aptitudinilor și conceptelor fiecărei activități.

Varianta 1

Cereți elevilor să deschidă *Manualul* la pagina 14 și să citească „*Un an din viața lui Justin Case*“. Cereți elevilor să completeze exercițiul care urmează. Faceți referire la răspunsurile de la paginile 52 și 53 ale acestui *Ghid*.

Varianta 2

Cereți elevilor să scrie câteva gânduri despre educație, profesie și finanțele personale, la pagina 15 a *Manualelor*. Spuneți-le să compare cele 2 rubrici de jurnal de la pagina 5 și de la pagina 21, pentru a vedea dacă gândurile lor s-au modificat în urma participării la programul *Economia și Succesul*.

Varianta 3

Cereți elevilor să afle și să spună ce au învățat în legătură cu următoarele:

- Ce se întâmplă atunci când oamenii nu-și pot permite sau nu iau în calcul încheierea asigurărilor medicale? Cum îi afectează acest lucru? Cum sunt afectați cei din jurul lor?
- Care sunt legile care reglementează încheierea asigurărilor auto în țara voastră?
- Ce se întâmplă atunci când oamenii nu-și permit sau nu iau în considerare încheierea asigurărilor auto? Cum îi afectează acest lucru? Cum sunt afectați cei din jurul lor?

Varianta 4

Dacă elevii au acces la Internet, cereți-le să caute pe loc factorii de risc care sporesc costurile de asigurare. Ei pot, de asemenea, să discute cu un agent de asigurări pentru a afla aceste informații.

Scurtă

Verificare

Acest instrument permite elevilor o recapitulare rapidă a cunoștințelor asimilate. Cereți elevilor să identifice 3 bunuri pe care le au în prezent și 3 bunuri pe care intenționează să le dețină în viitor, și pe care vor să le asigure.

Temporizat

Temporizat
impărțirii
diplomelor:
5 minute

ANEXE

Răspunsurile pentru Manualul elevului.

Activitatea 4: Tabelul profesorilor

Activitatea 5: Hârtie sau plastic? (Răspunsuri posibile)

Activitatea 6: Un an din viața lui Justin Case

Glosar

Activitatea 4: Cardurile meseriilor

(Simbolurile indică sarcinile de lucru corespunzătoare fiecărei profesii:

O = Oameni; D = Date, L = Lucruri, I = Idei

Profesia	Venitul lunar brut \$	Venitul lunar net \$
Doctor de familie O	12.500	8.770
Agent de bursa D	10.400	7.320
Avocat O	8.300	5.840
Tehnician calculator L	7.700	5.410
Controlor de trafic aerian D	7.600	5.340
Farmacist L/I	6.700	4.750
Medic veterinar I	6.600	4.680
Profesor universitar O/I	6.100	4.360
Artist I	5.200	3.770
Gardian public O/D/L	5.100	3.700
Arhitect I/L	5.000	3.630
Agent de vânzări (mașini) O/D	4.900	3.560
Electrician L	4.800	3.500
Asistentă O	4.600	3.360
Tâmplar L	4.200	3.100
Contabil D	4.100	3.050
Constructor L	3.800	2.820
Profesor O/I	3.700	2.760
Polițist O	3.600	2.690
Poștaş L	3.500	2.620
Asistent administrativ D	3.100	2.350
Bucătar O/L	3.000	2.290
Instalator L	3.000	2.290
Șofer de camion L	3.000	2.290
Peisagist L	2.700	2.080
Fotograf I	2.500	1.950
Muncitor în fabrică L	2.200	1.730
Florar L/I	2.100	1.650
Recepționist D/O	2.000	1.580
Frizer L/O	1.800	1.420
Asistent îngrijire persoane O	1.700	1.340
Funcționar de bancă O/D	1.500	1.190

Activitatea 5: Hârtie sau plastic? (Răspunsuri posibile)

Cumpărarea de bunuri și servicii poate fi o sarcină complicată. În afară de cumpărarea unui produs la o ofertă avantajoasă, trebuie să decizi dacă să plătești cu bani lichizi sau dacă vei folosi un credit. Ambele opțiuni implică un cost de oportunitate - cea mai bună alegere la care renunți în favoarea celei imediat următoare. De exemplu, dacă la cinematograful alegi să cumperi popcorn de 10 \$, nu vei mai putea cumpăra de acei 10 \$ un bilet la un alt film. Pe de altă parte, dacă te hotărăști să păstrezi cei 10 \$ pentru a merge la un alt film, nu vei mai putea cumpăra popcorn.

Care este costul de oportunitate în cazul achiziționării unui pulover de 40 \$? (Alt produs pe care îl poți cumpăra cu 40 \$.)

Care este costul de oportunitate în cazul folosirii cărții de credit pentru achiziționarea unui pulover de 40 \$? (Alt produs pe care l-ai putea cumpăra la o dată ulterioară, când ar trebui să restitui cei 40 \$, plus dobânda.)

A ști când e momentul să folosești bani lichizi și când să folosești credit te poate ajuta să iei niște decizii financiare bune acum și în viitor.

Unii specialiști recomandă ca produsele ieftine, care se consumă rapid, să fie cumpărate cu bani lichizi (de ex. un hamburger). Dacă nu poți aștepta să economisești bani pentru produse mai scumpe, care au o mare durabilitate în timp (de ex. o mașină), poți folosi un credit.

Completați diagrama de mai jos. Estimați costul fiecărui produs și decideți dacă ar fi mai bine să plătiți cu bani lichizi sau să folosiți creditul în vederea achiziționării; explicați motivele deciziei dumneavoastră. Comunicați clasele ideile dumneavoastră.

Produs	Cost estimat	Bani lichizi sau credit	Motive
Bilet de cinema	10 \$	Bani lichizi	Produs ieftin, amuzament de scurtă durată
CD cu muzică	17	Bani lichizi	Produs ieftin
Bicicletă	200 \$	Credit	Produs scump, cu durabilitate mare
Mobilă de dormitor	1.000 \$	Credit	Produs scump, cu durabilitate mare
Joc video	50 \$	Bani lichizi	Produs ieftin, amuzament de scurtă durată
Telefon mobil	175 \$	Credit	Produs scump, cu durabilitate mare
Masă la restaurant	40 \$	Bani lichizi	Produs ieftin, amuzament de scurtă durată
Pantofi sport	110 \$	Credit	Produs scump, cu durabilitate mare
Rechizite școlare	20 \$	Bani lichizi	Produs ieftin, care se consumă rapid
DVD player	100 \$	Credit	Produs scump, cu durabilitate mare

Când folosești credit, există un cost suplimentar care se numește dobândă. Nici unei companii ce acordă credit nu-i place să facă risipă de bani!

Unele companii percep o dobândă de până la 22% pe an pentru lucrurile pe care ți le cumperi. Asta înseamnă că pentru un televizor de 100 \$ vei plăti în final 122 \$ prin adăugarea dobânzii, în cazul în care plătești datoria în decurs de 1 an. Costul va fi și mai mare dacă rambursezi datoria într-o perioadă de timp mai mare.

Calculați costul total al următoarelor produse, considerând că dobânda este de 20%. Primul preț este completat ca model.

Produs	Cost real	Dobanda	Total
Sistem stereo	1.000\$	200\$	1.200\$
Haine noi pentru școală	500\$	100\$	600\$
Scuter electric	300\$	60\$	360\$
Cina într-un restaurant de lux	100\$	20\$	120\$
Bilete la un concert rock	200\$	40\$	240\$
Computer	800\$	160\$	960\$
Total	2.900\$	580\$	3.480\$

Ce sumă ați economisi dacă ați plăti cu bani lichizi? 580 \$ ($3.480 - 2.900 = 580$)

Listați 5 produse diferite pe care le-ați putea cumpăra cu banii pe care i-ați economisi în cazul în care ați plăti cu bani lichizi în loc de credit. (Acceptați toate răspunsurile raționale).

Activitatea 6: Un an din viața lui Justin Case

Lui Justin Case nu-i plăcea să-și asume riscuri. Întotdeauna purta cască de protecție când mergea cu bicicleta. Nu-i plăceau sporturile riscante, ca hocheiul sau boxul, și a refuzat o slujbă pentru că aceasta implica lucrul cu o instalație periculoasă.

Chiar dacă era precaut, Justin știa că se poate întâmpla ceva neprevăzut atunci când te aștepți mai puțin. Și cum nu dorea să fie luat pe nepregătite, s-a hotărât să-și încheie o asigurare.

Studiați cifrele următoare, pentru a afla cât a avut de câștigat Justin de pe urma asigurărilor.

Primele de asigurare ale lui Justin erau

Asigurare medicală	1.200\$ anual
Asigurare auto	1.800\$ anual
Asigurare pentru locuință	200\$ anual

Costurile deductibile erau:

Asigurare medicală	20% pentru fiecare consultație
Asigurare auto	200\$ pentru fiecare vizită la mecanic pentru reparație
Asigurare pentru locuință	100\$ pentru fiecare reparație

Următoarele cifre reprezintă drepturile lui Justin din asigurarea pe 1 an:

	Cost total	Tip de asigurare	Costuri deductibile
Vizită de urgență la spital pentru dureri de stomac	1.850	M	370
Fereastră spartă în apartament	290	R	100
Accident rutier pe autostradă	4.600	A	200
Medicamente antialergice	350	M	70
Incendiu în bucătărie	900	R	100
Tratament de recuperare în urma unui accident la fotbal	1.400	M\$	280
Furtul combinei stereo din sufragerie	250	R	100
Oglinda laterală de la mașină spartă	275	A	200

Dedesubtul Tipului de asigurare scrieți M dacă suma este acoperită de asigurarea medicală, A dacă este acoperită de asigurarea auto, și R dacă este acoperită de asigurarea pentru locuință. Dedesubtul rubricii Costuri deductibile scrieți suma care ar trebui plătită la fiecare vizită.

Decizia lui Justin de a-și încheia asigurări a fost una bună?

Folosiți următoarea formulă pentru a calcula costurile totale ale lui Justin:
 $1.200\$ + 1.800\$ + 200\$ + \text{costuri suplimentare} = \text{cost total}$

(Răspuns: 4.620\$)

Dacă Justin nu ar fi avut asigurare, care ar fi fost costurile plătite de el?
(Fără asigurare, Justin nu ar mai fi avut costuri deductibile.)

(Răspuns: 9.915\$).

Glosar

Buget:	O strategie de cheltuire sau de economisire a banilor întocmită cu grijă, pentru o perioadă de timp determinată.
Consecință:	Rezultatul luării unei decizii, o concluzie logică.
Credit:	O înțelegere de a efectua plata unei achiziții la o dată ulterioară.
Datorie:	Bani datorăți pentru bunuri sau servicii cumpărate prin credit.
Liberă inițiativă:	Ideea conform căreia oamenii pot investi bani într-o afacere pentru a obține profit.
Venit brut:	Venitul total, înainte de achitarea taxelor.
Asigurare:	O sumă de bani care va fi plătită (unei persoane) pentru pierderi suferite în caz de incendiu, inundație, accident, furt sau deces.
Dobândă:	O valoare suplimentară la un împrumut, de obicei sub forma unui procent din suma împrumutată.
Interese:	Activitățile preferate sau hobby-urile unei persoane.
Venit net:	Venitul rămas după deducerea tuturor taxelor.
Cost de oportunitate:	Cea mai bună alegere la care renunți în favoarea celei imediat următoare.
Risc:	Posibilitatea de a suferi o pierdere, un eșec sau de a fi rănit.
Auto-cunoaștere:	Calitățile speciale ale unei persoane, incluzând aptitudinile, interesele și valorile sale.
Aptitudini:	Talentele sau abilitățile unei persoane.
Valori :	Credințele sau idealurile unei persoane.
Lumea Muncii:	O clasificare a tuturor meseriilor într-una sau mai multe dintre următoarele ca-tegorii: Oameni, Date, Lucruri și Idei.

www.jaromania.org

www.jaromania.org

Investește în Educație!

O abordare practică și modernă

Programe Learning by Doing

În programele JA România, tinerii experimentează roluri sociale și exersează activități similare celor din economia reală, dobândind un potențial de abilități și atitudini flexibile și realiste. Adăugarea acestor module practice la conținutul academic al programei școlare obligatorii reprezintă șansa unei apropieri benefice a școlii de viața reală, menită să asigure succesul tinerilor în profesie și în viață.

Categoriile de programe

Educație economică
Educație antreprenorială
Educație financiară
Educație ptr. orientare profesională

Competiții

Compania Anului
START! Business
Banks in Action Challenge
Global Business Challenge
Piața de capital

Proiecte

Innovation Camp
Job Shadow Day

Evenimente

International Graduate Fair
Romanian Business Hall of Fame®
Global Entrepreneurship Week

Junior Achievement online

www.ja.org

www.ja-ye.org

www.jaromania.org

www.antreprenoriat.org

www.studentcenter.ro

www.voluntarcenter.ro

Junior Achievement România

Calea Victoriei 155, Bldg D1, Tronson 6, 010073, București, România,

Tel.: +40 21 312 31 94, +40 21 312 30 66, +40 21 315 11 55, +40 21 315 11 78,

Fax: +40 21 315 60 43, Mobil: +40730 330 885

E-mail: office@jaromania.org; Web: www.jaromania.org

EDUCAȚIE ECONOMICĂ

Orașul nostru
Noi în Europa
Descoperă economia
Simulare economică și managerială pe computer – Titan
Economie aplicată
Eco-nomia
Etica în afaceri

EDUCAȚIE ANTREPRENORIALĂ

Comunitatea noastră
Este afacerea mea
Piața și comerțul
Compania
START! Business
Afaceri în turism
Să fii lider
Enterprise without borders
IT pentru afaceri
Matematici pentru afaceri

EDUCAȚIE FINANCIARĂ

Noi înșine
Sensul banilor
Banii și bugetul
Finanțele mele
Băncile și sistemul bancar
Piața de capital

EDUCAȚIE PENTRU ORIENTARE PROFESIONALĂ

Familia mea
Economia și succesul
Prevenirea abandonului școlar
Succesul profesional

